

Sretan Božić i Nova godina!

Glasnik

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, prosinac 2016.

25 GODINA OD OSNUTKA HSS MS-MT-a

Načela našeg sindikata - solidarnost, zajedništvo, jednakost i znanje

STR. 7.

RUŽICA ĐURIĆ, VETERANKA I ČLANICA DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA DOMOVINSKOG RATA U VUKOVARU, DUGOGODIŠNJA PREDSEDNICA PODRUŽNICE HSS MS-MT-a OŽB-a VUKOVAR

Morala sam ostati 1991. jer da smo svi pobjegli, tko bi se brinuo za ranjene i bolesne

STR. 17.

STR. 13.

DR. VESNA BOSANAC,
RAVNATELJICA OPĆE ŽUPANIJSKE
BOLNICE VUKOVAR I BOLNICE
HRVATSKIH VETERANA

Sestre iz vukovarske bolnice 1991. kao uzor svim mladim sestrama i tehničarima

STR. 20.

INTERVJU MILAN KUJUNDŽIĆ,
MINISTAR ZDRAVSTVA

Ne možemo očekivati čuda s novcem kojim trenutačno raspolažemo

STR. 4.

IVAN VEČERIN, v.d. PREDSEDNIKA
PODRUŽNICE HSS MS-MT-a
ZA DUBROVNIK, ANESTEZIOLOŠKI
TEHNIČAR

Dok ide, borit ću se, bez fige u džepu!

Jubilarna nagrada za 2013. godinu

Poštovani, obavještavamo vas da nam se obraćaju brojni članovi s upitom što je pravna osnova za isplatu punog novčanog iznosa jubilarne nagrade za 2013. godinu.

Potaknuti vašim traženjem pravnog obrazloženja u vezi s jubilarnom nagradom za 2013. godinu, a isto tako i pitanjem isplate razlike naknade za jubilarnu nagradu, iznosimo sljedeće očitovanje:

U članku 86. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i u čl. 69. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, visina nagrade za jubilarnu nagradu za 2013. godinu ugovorena je na jednak način i u jednakome iznosu. Oba kolektivna ugovora određuju da

će, o visini osnove za isplatu jubilarne nagrade Vlada Republike Hrvatske i sindikati javnih službi pregovarati svake godine u postupku donošenja Prijedloga Državnog proračuna, s time da, ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto.

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama sklopljen je 12. prosinca 2012. godine između Vlade RH i dijela Pregovaračkog odbora sindikata javnih službi koji su reprezentativni za pregovaranje i sklapanje tog kolektivnog ugovora sukladno Zakonu o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje (NN 82/12 i 88/12). Istoga dana Vlada RH s dijelom Pregovaračkog odbora sindikata javnih službi sklopila je Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (NN 141/12) kojim je pravo na jubilarnu nagradu u 2013. godini umanjeno, i to tako da je u čl. 4. ugovoreno da će osnovica za isplatu jubilarne nagrade u 2013. godini iznositi 500,00 kuna. Istodobno, odredbom čl. 6. Dodatka I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službe-

Pravo na isplatu materijalnih prava (regresa i božićnice) zaposlenima u javnim i državnim službama

Oko 240.000 zaposlenika u javnim i državnim službama ove je godine, nakon pune tri godine, dobilo regres, a ovih bi im dana trebale biti isplaćene i božićnice.

Regres je posljednji put bio isplaćen 2012. godine, a Dodatkom I. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama koji je potpisalo šest sindikata, uskraćena je isplata božićnice u 2012. godini te regresa i božićnice u 2013. godini.

Iste je godine, u prosincu, donesen prvi Zakon o uskrati pojedinih materijalnih prava zaposlenima u javnim službama kojim je, zbog promijenjene gospodarske situacije i nužnosti ujednačenog uređenja prava državnih i javnih službenika, za 2012. i 2013. godinu uskraćena isplata pojedinih materijalnih prava, regresa i božićnice, koja su za zaposlene u javnim službama ugovorena kolektivnim ugovorima ili drugim sporazumima čiji je potpisnik Vlada Republike Hrvatske.

Kako za dodatak II. Temelnog kolektivnog ugovora o odricanju od navedenih prava do kraja važenja TKU-a potpisala samo dva od šest sindikata, a u članku 22. stavak 4. TKU-a jasno piše da će se dopune TKU-a smatrati dogovorene, važeće i u primjeni ako takvu izmjenu prihvate i potpišu svi potpisnici TKU-a, Vlada je i u 2014. i 2015. godini pribjegla uskrati spomenutih prava, i to donošenjem Uredbe u 2014. godini te novim Zakonom o uskrati pojedinih materijalnih prava zaposlenima u javnim službama za 2015. godinu, u ožujku iste godine.

Kako početkom ove godine Zakon o uskrati pojedinih materijalnih prava više nije na snazi, primjenjuju se odredbe Temelnog kolektivnog ugovora koje zaposlenima jamče pravo na isplatu regresa i božićnice.

Iako je TKU važio do 12. prosinca 2016. godine, Zakon o radu (člankom 199) propisuje da se pravna pravila kojima se određuje sklapanje, sadržaj i prestanak radnoga

odnosa i dalje primjenjuju kao dio prethodno sklopljenoga ugovora o radu do sklapanja novog kolektivnog ugovora u razdoblju od tri mjeseca od isteka roka na koji je bio sklopljen kolektivni ugovor. Štoviše, sudska praksa govori u prilog činjenici da se, za vrijeme produljene primjene pravnih pravila sadržanih u kolektivnim ugovorima, zaposlenicima isplaćuju kolektivnim ugovorom zajamčena materijalna prava (GŽ-11481/00 od 3. siječnja 2002., Vrhovni sud RH, obrazloženje pravnog shvaćanja prihvaćenog na sjednici Građanskog odjela VSRH 13. lipnja 2003., izbor 1/03-126, Vrhovni sud RH, Revr 19/05-22 6. srpnja 2005.).

Dakle, iz navedene sudske prakse proizlazi da zaposlenicima nesporno pripada i pravo na isplatu božićnice. Božićnica se zaposlenima treba isplatiti u prosincu, a svaka drukčija isplata značila bi kršenje prava iz Kolektivnog ugovora, što nije primjereno pravnoj državi.

nike i namještenike u javnim službama određeno je da će se, svi kolektivni ugovori za pojedina područja, odjeljke ili skupine prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, koji su zaključeni slijedom Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, uskladiti s tim Dodatkom u roku od 30 dana od dana njegova potpisivanja. Pod odredbu čl. 6. Dodatka I. potpada i Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, no do usklađivanja Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja s odredbama Dodatka I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama nikada nije došlo zato što nikada nisu sastavljeni pregovarački odbori sukladno Zakonu o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje. Slijedom navedenoga, Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja na snazi je u svom izvornom obliku i niti jedna njegova odredba do dana podnošenja tužbe nije usklađena s odredbama Dodatka I.

U postupku donošenja Prijedloga Državnog proračuna za 2013. godinu nisu održani pregovori Vlade RH i sindikata javnih službi! Sukladno tome, u navedenom postupku nije mogao biti ni postignut dogovor o visini jubilarne nagrade. Sukladno svemu navedenom, nikada nije došlo do usklađivanja dvaju kolektivnih ugovora pa je tako došlo do kolizi-

je dvaju propisa. U slučaju kolizije dvaju propisa kojima su uređena prava radnika uvijek se primjenjuje radno-pravno načelo In favorem laboratoris i odredba čl. 7. st. 3. Zakona o radu, a prema kojemu se uvijek primjenjuje za radnika najpovoljnije pravo. Nedvojbeno je da je za radnika povoljnije pravo koje mu daje Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i prema kojemu osnovica za izračun jubilarne nagrade iznosi 1.800,00 kuna neto, umjesto 500,00 kuna neto, kako to određuje Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama u 2013. godini.

Nastavno na izneseno, također ističemo i daljnju pravnu podlogu za isplatu jubilarne nagrade za 2013. godinu, a to je neposredna primjena i Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja koji je zaključen 5. srpnja 2013. godine, odnosno koji se primjenjivao od 1. lipnja 2013. godine do 2. prosinca 2013. godine.

Nadalje, imamo i pozitivnu sudsku praksu koja je također pravni izvor za primjenu pri ostvarenju prava na jubilarnu nagradu za 2013. godinu. Slijedom opisa pravnog temelja za isplatu jubilarne nagrade za 2013. godinu u punom iznosu predlažemo da se poslodavcu slobodno obratite s ovim obrazloženjem i primjercima sudske prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

**Stručna služba
HSS MS-MT-a**

PREBROJAVANJE 2016. Utvrđivanje reprezentativnosti sindikata za sklapanje novog Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama

Povjerenstvo za utvrđivanje reprezentativnosti 15. lipnja 2016. godine objavilo je javni poziv svim sindikatima zainteresiranim za utvrđivanje pregovaračkog odbora za kolektivno pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora koji će se primjenjivati na više područja javnih službi (Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama) da u roku od 30 dana dostave podatak o broju svojih članova.

Za potrebe utvrđivanja reprezentativnosti bilo je nužno u zadanome roku dostaviti podatak o broju članova kojima se članarina, na temelju pisane suglasnosti, usteže od plaće, uz obvezu supotpisa od strane ovlaštene osobe poslodavca te predstavnika svih sindikata koji sudjeluju u postupku utvrđivanja reprezentativnosti.

Kao specifičan problem nametnula se velika dislociranost pojedinih sindikalnih područja i koncesionara na terenu (posebice manja mjesta i otoci) te obveza supotpisa svih predstavnika koji sudjeluju u postupku prebrojavanja. Unatoč brojnim izazovima s kojima su se susreli sindikalni povjerenici na terenu, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara uspio je održati kontinuitet u članstvu, uz lagani porast, te ovim putem još jednom zahvaljujemo svim sindikalnim povjerenicima koji su se odazvali pozivu i svojim radom pridonijeli tome da naš Sindikat prikupi sve potrebne podatke o broju članova i time potvrdi svoju reprezentativnost.

Suradnja Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara i Zavoda za unaprjeđivanje zaštite na radu

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara počeo je, u listopadu ove godine, surađivati sa Zavodom za unaprjeđivanje zaštite na radu u području mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja koje su u djelatnosti zdravstva od izuzetne važnosti.

Zavod za unaprjeđivanje zaštite na radu središnja je javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske nadležna za područje zaštite na radu. Temeljna zadaća Zavoda je sustavno praćenje stanja zaštite na radu i njezino unaprjeđivanje putem stručne podrške, analitičkog, istraživačkog, informativnog, edukativnog, savjetodavnog i preventivnog rada te davanja ovlaštenja osobama za zaštitu na radu i nadzor, čime se utječe na stvaranje sigurne, zdrave i stimulativne radne okoline.

Izuzetno je važno osigurati razvoj kulture prevencije i unaprjeđivanja zaštite na radu zbog sigurnih i zdravih mjesta rada koja pridonose dobrobiti radnika i poslodavaca, rastu produktivnosti, konkurentnosti i gospodarskome razvoju. Navedeno je moguće ostvariti primjenom standarda izvrsnosti u zaštiti na radu, profesionalnošću i jačanjem kvalitete rada stručnih osoba, podizanjem svijesti, sustavnim praćenjem i analizom podataka, razmjenom dobre prakse, informiranjem i stalnim unaprjeđivanjem znanja u području zaštite na radu, kao i razvojem socijalnoga dijaloga i partnerstva.

Pravo na zaštitu na radu osnovno je ljudsko pravo i zato Zavod svojim aktivnostima pozitivno djeluje na stvaranje stimulativne, sigurne i zdrave radne okoline, u kojoj će radnici biti zadovoljni i produktivni, poslodavci uspješni, konkurentni i odgovorni te u ozračju u kojemu će se ostvarivati gospodarski rast i razvoj naše zemlje na dobrobit svih njezinih građana.

Zaštita na radu mora postati dio svake poslovne politike i društveno odgovornog poslovanja, pri čemu se posebno vrednuje odnos prema zaštiti na radu, zaštiti okoliša, društvenoj zajednici, poslovnim partnerima i zaposlenicima.

S obzirom na započetu suradnju Sindikata i Zavoda, 15. studenoga 2016. godine održan je sastanak u Kliničkoj bolnici Sveti Duh u povodu organizacije i provedbe mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja u KB-u Sveti Duh te ostvarivanja Nacionalnog programa zaštite zdravlja i sigurnosti na radu osoba zaposlenih u djelatnosti zdravstvene zaštite za razdoblje 2015. - 2020.

ISTRAŽIVANJE O STAVOVIMA
MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA
KBC-a OSIJEK O PREDRASUDAMA
PREMA MEDICINSKIM TEHNIČARIMA

Osječani bez predrasuda prema medicinskim tehničarima

Ana Budrovac, Gordana Bagić, Toni Grcić, Elizabeta Vinogradac, Kristina Ivandić i Ivana Ukić sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, Medicinski fakultet u Osijeku, Prediplomski studij sestrinstva, proveli su istraživanje o stavovima medicinskih sestara i tehničara KBC-a Osijek o predrasudama prema medicinskim tehničarima. Doc. dr. sc. Nada Prlić bila im je mentorica, a prof. Kristina Kralik i doc. dr. sc. Vesna Ilakovac primijenile su statističke metode u analizi rezultata. Istraživanje je objavljeno u Sestrinskome glasniku, stručnom časopisu HUMS-a.

Budući da je sestrinstvo feminizirana profesija, uloga muškaraca kao medicinskih tehničara često je nepravedno stigmatizirana u društvu. Zbog odabranog zanimanja

nerijetko su izloženi podcjenjivanju kolega, prijatelja i obitelji. Hipoteza provedenoga istraživanja je sljedeća: položaj medicinskih tehničara u sestrinstvu jednak je položaju medicinskih sestara. Istraživači su ispitali 32 medicinska tehničara i 32 medicinske sestre zaposlene u KBC-u Osijek na osam različitih odjela i klinika.

U istraživanju je korišten upitnik sastavljen od 17 pitanja za medicinske tehničare i 20 pitanja za medicinske sestre na Likertovoj skali od 1 do 5. Upitnik za medicinske sestre sadržavao je tri dodatne tvrdnje koje su se odnosile na njihov doživljaj vlastite profesije. Većina je ispitanika s Klinike za unutarnje bolesti, njih 14 (21,9 %). Među ispitanicima 45 ih (70,3 %) ima završenu srednju stručnu spremu, jednako prema spolu.

Srednja duljina radnoga staža je 12 godina. Medicinskog tehničara u obitelji ima 25 (39,1 %) ispitanika, a 51 (89,1 %) ispitanik ima medicinskoga tehničara u krugu bliskih prijatelja. Znatno se više medicinskih tehničara u potpunosti ne slaže s tvrdnjom da njihovi prijatelji koji nisu medicinske struke imaju predrasude prema medicinskim tehničarima ($p=0,005$). Isto tako, većina medicinskih sestara u potpunosti se ne slaže s tvrdnjom da obitelj ima predrasude prema medicinskim tehničarima.

U istraživanju je zaključeno da medicinski tehničari KBC-a Osijek nisu stigmatizirani u obitelji, u krugu prijatelja, liječnika i medicinskih sestara, a medicinske sestre u KBC-u Osijek nemaju predrasude prema medicinskim tehničarima.

ODGOVOR STRUČNE SLUŽBE SINDIKATA NA PITANJE ČLANOVA SMIJE LI POSLODAVAC KORISTITI NADZORNE UREĐAJE

Poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje samo uz prethodnu suglasnost Radničkoga vijeća

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu (N. N. 71/2014), članak 43., zakonodavac je uredio pitanje korištenja nadzornih uređaja kao sredstva zaštite na radu.

Činjenica je da poslodavac može i smije koristiti nadzorne uređaje radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora zbog smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i ostalih, odnosno sličnih događaja na radu ili u vezi s radom.

Međutim, u sljedećoj situaciji, koja je regulirana u članku 43. st. 4, navodimo: „Ako nadzorni uređaji tijekom cijelog radnog vremena prate sve pokrete radnika dok obavljaju poslove, odnosno ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici cijelo vrijeme tijekom rada u njihovom vidnom polju, poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti Radničkoga vijeća.“

Ako Radničko vijeće uskrati suglasnost u vezi s gore navedenim, poslodavac može u roku od 15 dana, računajući od dana dostave izjave o uskrati suglasnosti, tražiti da tu suglasnost nadomjesti arbitražna odluka.

Posebno naglašavamo obvezu poslodavca da radnika pri poslojavanju pisanim putem mora obavijestiti o tome da će biti nadziran videouređajima.

Stručna služba HSS MS-MT-a

ariesintbd.com

IVAN VEČERIN, v. d. PREDSJEDNIKA PODRUŽNICE HSS MS-MT-a ZA DUBROVNIK, ANESTEZIOLOŠKI TEHNIČAR

Dok ide, borit ću se, bez fige u džepu!

Ivan Večerin, v.d. predsjednika podružnice HSS MS-MT-a za Dubrovnik, anesteziološki tehničar, u Općoj bolnici Dubrovnik radi već 11 godina. Nakon Iva Vlahutina, dugogodiš-

nje predsjednika podružnice, Izvršni odbor podružnice HSS MS-MT-a u Dubrovniku jednoglasno je izabrao Večerina. Izvršni odbor nije se odlučio na izvanredne izbore za mjesto

predsjednika jer su redovni u ožujku.

„Izvršni odbor jednoglasno mi je dao potporu, a vjerujem da će tako biti i na izborima“, kaže Večerin koji se odmah uhvatio u koštac s problemima, na zadovoljstvo, zasad, 280 članova podružnice. Opća bolnica Dubrovnik, naime, ima oko 850 zaposlenika, od čega je pola medicinskih sestara i tehničara.

Web stranica, Facebook

„Naša je podružnica jaka i broj članova raste. Prošli mjesec priključilo nam se 30 novih članova, a trenutačno imam još dese-

tak upisnica na stolu. Ljudi nam prilaze iz dana u dan, medicinske sestre i tehničari koji do sada nisu bili u sindikatu. Malo smo i popularizirali sindikat, otvorili web stranicu podružnice, profil na Facebooku, izvještavamo o svemu što smo napravili i što planiramo napraviti. Čim napišem neki dopis ravnatelju, postavim ga na naše stranice“, govori v.d. predsjednika podružnice HSS MS-MT-a za Dubrovnik i naglašava da radi transparentno i nema, kako je rekao, figu u džepu: „Dok ide, borit ću se!“

Na opće zadovoljstvo zaposlenika bolnice i članova podružni-

Čelnik dubrovačke podružnice odmah se uhvatio u koštac s problemima, na zadovoljstvo, zasad, 280 članova podružnice. Neke ključne probleme već je riješio, a članstvo raste

Večerin je riješio veliki problem neplaćanja prekovremenih sati, što je uspjelo rijetko kojemu predsjedniku podružnice, i to tako da se dugovanje isplati u više rata, što je dobro za članove jer im porez neće 'pojesti' zaostatke, a neke sestre imale su i 32 tisuće kn neplaćenih prekovremenih

ce HSS MS-MT-a, riješio je veliki problem neplaćanja prekovremenih sati, što je uspjelo rijetko kojemu predsjedniku sindikalne podružnice.

„Problem neplaćanja prekovremenih riješili smo s novom upravom Bolnice koju vodi docent Marijo Bekić. Sve medicinske sestre koje su javile da im nisu plaćeni prekovremeni sati uspjele su naplatiti sve dugove za tu stavku. Neke sestre imale su čak i 32 tisuće kuna neplaćenih prekovremenih sati. Sve im je plaćeno, do zadnje lipe. Naravno, našli smo kompromisno rješenje, odnosno dogovorili da im se dugovanje isplati u više rata, što je dobro i za naše članove jer im tako porez neće 'pojesti' zaostatke“, kaže Večerin te pojašnjava kako je zapravo došlo do isplate duga za prekovremene sate: „U početku sam Upravi bolnice poslao više dopisa, no ti dopisi su ignorirani. Zatim smo najavili tužbe, a kako je nekoliko medicinskih sestara već bilo u sudskom postupku s Upravom bolnice, upravo zbog prekovremenih sati, nova uprava Bolnice na čelu s

docentom Bekićem, kirurgom traumatologom, odmah je počela rješavati probleme. Kirurzi su takvi, kod njih nema odgode, problem se odmah rješava, što je iznimno bitno. Tako se dogodio zaokret i uspjeli smo naplatiti sva dugovanja našim članovima, a oni su zbog toga, naravno, bili veoma zadovoljni.“

Postupno, ali temeljito

Ivan Večerin uspio je od Uprave OB-a Dubrovnik ishoditi i novac za dar djeci u povodu Sv. Nikole. Darovi od 500 kuna po djetetu posljednje tri godine, od 2012., nisu isplaćivani, ali su ove godine isplaćeni.

„Mjesecima smo razgovarali s Upravom bolnice o tome hoće li vratiti i taj dug, no govorili su da nemaju novca. Stoga smo se obratili za savjet u središnjicu sindikata i poslali Upravi nekoliko upita. Nakon toga počeo sam skupljati punomoći za tužbu i pred članovima Uprave spominjati mogući angažman najboljih odvjetnika u Dubrovniku. Na-

kon razgovora s Upravom bolnice postigli smo svoj cilj i osigurali novac za darove djeci u povodu Sv. Nikole.“

S ravnateljem Bekićem Večerin je 2. prosinca 2016. potpisao Sporazum o obročnom plaćanju dugovanja dara za djecu u prigodi Dana sv. Nikole, a Sporazum je potpisan na osnovi čl. 70 Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama. Uza sve to, Večerin i članovi dubrovačkog HSS MS-MT-a izborili su se i za doista reprezentativnu prostoriju za potrebe sindikata unutar Opće bolnice.

Ivanu Večerinu prioritet za početak 2017. godine je uvjeriti Upravu OB-a Dubrovnik u potrebu kupnje nove radne odjeće i obuće zaposlenicima, što godinama nisu dobili.

„Problema je mnogo pa idemo postupno. Ne uzimamo prevelike zalogaje, nećemo se baviti s deset problema istodobno

Nakon zaostataka za prekovremene sate i dara djeci za Sv. Nikolu, radimo na tome da nam Uprava kupi zaštitnu obuću i odjeću. Ljudi hodaju po bolnici u raspalim klompama

Bolnički pravnici sve relativiziraju, žele zamazati oči. Kad god treba riješiti neki problem, oni formiraju neko povjerenstvo sa zadaćom da ne naprave ništa

pa smo odredili prioritete. Nakon zaostataka za prekovremene sate i dara djeci za Sv. Nikolu, radimo na tome da nam Uprava kupi zaštitnu obuću i odjeću. Pa, ljudi hodaju po bolnici u raspalim klompama... Već sam o tome razgovarao s ravnateljem i mislim da ćemo pronaći kompromis. A kako se podosta govori i o riziku na radu, nastojat ćemo da Uprava, među ostalim, kupi dozimetre za ljude koji rade u traumatološkim odjelima na zračnjenu.“

Najveći problem - nepoštivanje ugovora

V.d. predsjednika podružnice HSS MS-MT-a za Dubrovnik u Općoj bolnici Dubrovnik želi riješiti i problem isplate jubilarnih nagrada za 2013., i to pozivajući se na rješenja Vrhovnoga suda RH koje se odnosi na prava na jubilarnu nagradu za 2013. godinu i Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenoga osigu-

ranja, sklopljen 5. srpnja 2013., koji se primjenjivao od 1. lipnja do prosinca 2013. godine. Prema tom kolektivnom, u 81. članku ugovoreno je pravo na jubilarnu nagradu s osnovicom od najmanje 1.800 kuna. Kako je u OB-u Dubrovnik u tijeku izrada nove sistematizacije, Večerin će inzistirati i na tome da ta sistematizacija bude napravljena sukladno Pravilniku o minimalnim uvjetima iz 2011., koji je još uvijek na snazi.

„Na osnovu nove sistematizacije želimo dobiti još 20-30 radnih mjesta“, istaknuo je.

Najveći problem u našim zdravstvenim ustanovama, smatra Večerin, je činjenica da se ne poštuju kolektivni i granski ugovori: „Bolnički pravnici sve relativiziraju, žele zamazati oči. Kad god treba riješiti neki problem, oni formiraju neko povjerenstvo sa zadaćom da ne naprave ništa.“

Stoga se Večerin, radeći kao sindikalni aktivist, pouzda u sindikalnu središnjicu: „Imam samo silne riječi hvala za središnjicu našega sindikata. U koje god sam doba nazvao, ili na njihove privatne brojeve mobitela ili službene telefone, u središnjici su se javili i uvijek mi dali dobar savjet. Velika su nam potpora i to nam mnogo znači. No, moram istaknuti, i kad imaš s kim razgovarati u Upravi, problemi se definitivno brže rješavaju.“ (ir)

Popusti i pogodnosti za članove

Ivan Večerin u svojoj je podružnici, među ostalim, radio i na dobivanju pogodnosti i popusta za članove HSS MS-MT-a: „U našoj velikoj lokalnoj Optici Anda dobili smo 20 posto popusta za naočale i besplatan pregled vida, jedan restoran dao nam je 10 posto popusta. Sada pregovaramo s najvećim SPA i wellness centrom u Dubrovniku da nam dade 10 posto popusta za članarinu u njihovu SPA centru i 30 posto popusta na beauty tretmane.“

25 GODINA OD OSNUTKA HSS MS-MT-a

Naša su načela solidarnost, zajedništvo, jednakost i znanje

U povodu 25. obljetnice Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara 11. svibnja 2016. održana je proslava u zagrebačkom hotelu Panorama gdje se okupilo više od 300 uzvanika. Uz članove sindikata brojnih podružnica, svečanosti su nazočili ugledni i uvaženi gosti: akademik Željko Reiner, bivši predsjednik Hrvatskoga sabora; dr. sc. Delfa Radić-Krišto, pomoćnica ministra zdravlja; mr. Dražen Jurković, direktor Udruge poslodavaca u zdravstvu;

dr. Jozef Krejbych, glavni tajnik EPSU organizacije za Središnju Europu, najveće europske organizacije sindikata javnih službi koja okuplja gotovo osam milijuna djelatnika iz 265 sindikata te organizira radnike u svim segmentima gospodarstva cijele Europe, a čiji je član i HSS MS-MT; profesor Branimir Mihalinac, potpredsjednik Matice hrvatskih sindikata; Slava Šepec, v.d. predsjednice HKMS-a; Tanja Lupieri, predsjednica HUMS-a, zatim ravnatelj zdravstvenih ustanova i pomoćnice ravnate-

lja za sestrinstvo, glavne sestre te predstavnicu medija. Početkom 90-ih godina prošloga stoljeća medicinske sestre morale su se organizirati u svoj strukovni sindikat pa je 11. svibnja 1991. godine u Zagrebu održana Osnivačka skupština Sindikata na kojoj je za predsjednicu izabrana viša medicinska sestra Milena Delak. Danas je HSS MS-MT najveći nacionalni strukovni sindikat i jak faktor u borbi za prava, ne samo medicinskih sestara i tehničara, nego i svih djelatnika u zdravstvu. HSS MS-

MT promiče načela solidarnosti, zajedništva, jednakosti i znanja.

U povodu 25. godišnjice Sindikata bivši predsjednik Hrvatskoga sabora Željko Reiner, među ostalim, je rekao: „Svjesni smo da vaš rad nije adekvatno vrednovan i Vlada RH mora pronaći način vrednovanja rada medicinskih sestara i liječnika, nositelja sustava zdravstva. Mora pronaći i način da ih zadrži u Hrvatskoj jer se zbog većih primanja i boljih uvjeta rada sve više medicinskih sestara odlučuje na odlazak u inozemstvo.“

ANICA PRAŠNJAK, PREDSDJEDNICA GLAVNOG VIJEĆA HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA - MEDICINSKIH TEHNIČARA, NA 25. GODIŠNJICI OSNUTKA HSS MS-MT-a 11. SVIBNJA 2016.

Dostojanstvom naše profesije često mnogi manipuliraju, ali zadatak nam je ostvariti misiju Sindikata

U povodu 25. godišnjice osnutka HSS MS-MT-a 11. svibnja 2016. govorila je Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara. Nakon što se obratila visokim uzvanicima, gostima, članovima sindikata, suradnicima i predstavnicima medija, gospođa Prašnjak spomenula je nekoliko osnovnih podataka o nastanku i radu Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Početkom 90-ih godina, istaknula je, javila se potreba za organiziranjem medicinskih sestara u vlastiti strukovni sindikat te je 11. svibnja 1991. godine u Zagrebu održana Osnivačka skupština sindikata na kojoj je za prvu predsjednicu izabrana viša medicinska sestra, gospođa Milena Delak.

„U prvoj godini djelovanja sindikata, medicinske sestre, kao i sve građane naše zemlje, čekao je velik izazov i golemo iskušenje - obrana Hrvatske od agresije. Bilo je teško, ali hrabrost i ustrajnost nisu nas napuštale. Iz tog razdoblja nemamo mnogo materijala, no nekoliko fotogra-

Malo tko je u vrijeme osnutka HSS MS-MT-a mogao pretpostaviti kako će danas, nakon 25 godina, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i tehničara s ponosom zauzimati jedno od važnijih mjesta na hrvatskoj socijalnoj i društvenoj pozornici te biti jedan od najbrojnijih granskih sindikata u RH

fija i kadrova iz bolnica u Vukovaru, Slavonskom Brodu, Topuskom, Slunju, Đakovu, s Velebita, iz akcija Bljesak i Oluja dovoljno je da nas podsjeti na te teške ali i slavne dane te na mnoge bezimene kolegice i kolege koji su se tiho i skromno odazvali potrebi svoga naroda“, rekla je Anica Prašnjak.

Kako tijekom rata, tako i poslije rata sestre su nastavile raditi na svojim radnim mjestima bez posebnih priznanja. Gospođa Prašnjak naglasila je da mnoge medicinske sestre nisu dobile ni status branitelja, iako su često bile na prvim crtama bojišnice. „Kada vratimo sjećanja 25 godina unatrag, sjetimo se tadašnje snage, energije i velikih potencijala. Svim znanim i neznanim medicinskim sestrama i tehničarima odajemo veliko priznanje za

samozatajan rad u najtežim trenucima Lijepe naše“, istaknula je predsjednica GV-a HSS MS-MT-a.

Skromne i radišne i u ratu i u miru

No, malo tko je u vrijeme osnutka HSS MS-MT-a mogao pretpostaviti kako će danas, nakon dvadeset i pet godina, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i tehničara s ponosom zauzimati jedno od važnijih mjesta na hrvatskoj socijalnoj i društvenoj pozornici te biti jedan od najbrojnijih granskih sindikata u Republici Hrvatskoj. „Naše kolegice i kolege, koji su se u tim zahtjevnim i teškim vremenima prihvatili teškog i za mnoge nezahvalnog posla, uistinu, u tom su vremenu bili vizionari“, naglašava gospo-

đa Prašnjak. Medicinske sestre su, prema mišljenju mnogih djelatnika u zdravstvu, u svim teškim vremenima i situacijama podmetnule svoja leđa, i za vrijeme Domovinskog rata, ali i u kriznim vremenima. „Potplaćene smo, no usprkos tome, zdravstvena njega i zdravstvena zaštita, vrlo dobro - ako ne i izvrsno - zadovoljava potrebe naših korisnika. Zdravstvo kao javnu službu, javno dobro i njegovu temeljnu misiju, zdravstvenu zaštitu, mnogi su zapostavljali. Dugogodišnje zanemarivanje medicinskih sestara, koje su vrlo bitan i nezaobilazan čimbenik u društvu, dovelo je do nezavidne situacije u sustavu - velik manjak medicinskih sestara i tehničara, svakodnevni odlazak sestara i tehničara u inozemstvo, dovođenje u pitanje motiva za upis u medicinske škole, dilema između pronalaska posla u sustavu zdravstva nakon završenog školovanja ili studiranja, nepriznavanje različitih razina obrazovanja, prevelik broj prekovremenih sati i ostalo... Sve su to rezultati pogrešne zdravstvene politike i nepromišljanja o profesiji medicinskih sestara“, rekla je, uz ostalo, predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a.

Kako je zbog gospodarske krize u kojoj se nalazi ne samo Hrvatska nego i cijeli svijet, znatno teže ostvariti postavljene ciljeve, pred sindikatom su novi izazovi. Unatoč povreme-

nom osjećaju bezizlaznosti u teškoj ekonomskoj situaciji, gospođa Prašnjak ne dvoji o pitanjima smisla i opravdanosti sindikalne borbe, grupne ili pojedinačne.

Nikada klonuti duhom

„Naravno da ima smisla i da nikada ne treba klonuti duhom, niti posustati u idejama i aktivnostima, a to životno pravilo utkano je i u samu bit sestrinskoga poziva, sestrinske profesije i sestrinstva. Naše društvo bez medicinskih sestara bilo bi siromašnije, ali isto tako, da nije bilo i da nema sestrinskog sindikata, medicinske sestre i tehničari imali bi znatno manja materijalna, ali i druga socijalna prava“, istaknula je te napomenula kako dostojanstvom medicinskih sestara mnogi manipuliraju, ali zadatak Sindikata je ostvariti svoju misiju, što znači nastaviti borbu za pravedan i primjeren socijalni i profesionalni status medicinskih sestara.

„Jedna od temeljnih odrednica u našem dosadašnjem radu, ali i u programskim usmjerenjima, svakako je naš osjećaj za socijalnu pravednost i solidarnost. Svjesni smo teškoća u kojima se nalaze naše gospodarstvo i društvo. Suosjećamo i solidarni smo sa svima onima koji su zbog, svjesno ili nesvjesno, promašenih poslovnih ideja i radnji ostali bez radnoga mjesta, sa svima onima koji rade, a mjesecima ne dobivaju plaću te s onima koji odgovorno rade svoj posao a doživljavaju različite oblike diskriminacije i poniženja. Kako bi društvo sve te

negativnosti uklonilo ili svelo na razumnu i društveno prihvatljivu razinu, potrebna su neprekidna i iskrena nastojanja svih društvenih snaga, naravno, i sindikata.“

Gospođa Prašnjak naglasila je i ustavnu odrednicu Republike Hrvatske kao socijalne države koja, nažalost, nije u potpunosti ostvarena: „Na svima nama je odgovornost da svojim nesebičnim predanim radom i zauzimanjem izgradimo bolje društvo i budućim naraštajima u ruke predamo bolju i za život poželjniju Hrvatsku. Naročito moramo voditi brigu o mladim medicinskim sestrama i tehničarima, zauzimati se za njihovo zapošljavanje, njihov ostanak u domovini - naši mladi nisu samo naša budućnost, oni su naša stvarnost i naša sadašnjost...“

Anica Prašnjak pozvala se na snagu sindikata koja leži u njegovu članstvu jer, kako je rekla, sindikat jak onoliko koliko je u stanju zaštititi interese i ostvariti očekivanja svakog svog pojedinog člana.

„HSS MS-MT u svojemu je dosadašnjem radu nebrojeno puta dokazao da je dostojan povjerenja koje su mu pružili njegovi članovi. Sindikalizam

i bavljenje sindikatom, gledajući i kroz povijest radničkoga pokreta, nikada nisu izazivali oduševljenje ili simpatije na drugoj strani, a sindikalisti su često bili trn u oku mnogih, naročito onih iz svijeta kapitala. Socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje naša su glavna sredstva uz pomoć kojih smo dolazili i uz pomoć kojih ćemo dolaziti do kvalitetnih kolektivnih ugovora, ali i do zakona i podzakonskih akata koji će nam jamčiti grupnu i individualnu zaštitu članova i ostalih zaposlenih u sustavu zdravstva.“

Brojnost i ustrajnost

Na žalost, sindikat ponekad, dodala je, mora posegnuti i za prosvjedima i štrajkom kao oblikom borbe za prava medicinskih sestara i tehničara, što je HSS MS-MT i činio u proteklih dvadeset i pet godina. Sindikalni je zadatak, naglasila je, kontinuirana edukacija članova i aktivista te omasovljenje, povećanje broja članova, a sve u cilju jačanja djelovanja sindikata i poboljšanja položaja medicinskih sestara i tehničara te društva uopće.

„Uvijek moramo naglašavati i nikada zaboraviti koja su osnov-

na načela sindikata - solidarnost, znanje, zajedništvo i jednakost“, bila je jasna predsjednica GV-a HSS MS-MT-a.

Nakon toga Anica Prašnjak je u ime HSS MS-MT-a zahvalila svima koji su u proteklih dvadeset i pet godina na bilo koji način sudjelovali u sindikalnim aktivnostima, svima koji su se radeći u Sindikatu i za Sindikat dodatno obrazovali, svima koji su sudjelovali u kolektivnom pregovaranju i socijalnom dijalogu, zatim onima koji su sudjelovali u prosvjedima i štrajkovima, onima koji su podupirali Sindikat i afirmirali sindikalna stajališta, svima koji su utkali niti svoga života u rad ovoga „dvadesetpetogodišnjaka“.

Gospođa Prašnjak zahvalila je i medijima na praćenju rada sindikata, isticanju važnosti ciljeva, ali i na kritikama sindikalnog rada te socijalnim partnerima s kojima, kako je rekla, svih ovih godina HSS MS-MT surađuje a u kojima su se izmjenjivala razdoblja razumijevanja i dobre suradnje, a ponekad i razdoblja socijalne neusuglašenosti. „Nadamo se i vjerujemo kako će u godinama koje su pred nama suradnja i dijalog prevladati, da će i 'druga strana' prepoznati i vrednovati rad medicinskih sestara i tehničara te da nećemo biti prisiljeni posezati za različitim industrijskim akcijama ili štrajkovima. Vjerujem kako mnogi od Vas ovdje okupljenih od mene očekujete čuti što je sve to čime smo proteklih dvadeset pet godina raspolagali i na čemu smo temeljili naš cjelokupan rad. Naša snaga, poštovane i drage kolegice i kolege, očituje se u našoj brojnosti, našoj ustrajnosti, gorljivosti i marljivosti, oduševljenju, ponosu, znanju i ljubavi prema pravu i pravednosti, prema socijalnoj pravdi. Ali, najviše, uistinu, u neizmjerljivoj, neizmjerljivoj ljubavi i suosjećanju prema čovjeku, prema čovjeku u potrebi od njegova rođenja pa do kraja života“, rekla je i još jednom istaknula činjenicu da u sustavu zdravstva nedostaje oko 12.000 medicinskih sestara i tehničara. „Oni nas sve srdačno pozdravljaju i čestitaju nam našu vrijednu obljetnicu sa svojega radnog mjesta jer znaju da bolesnici trebaju našu neprekidnu skrb i ruke, naše oči, srce i znanje, i to 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, 365 dana u godini“, zaključila je predsjednica Glavnoga vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak. U povodu 25. godišnjice stvaranja HSS MS-MT-a prikazan je i kratki dokumentarni film.

Naše društvo bez medicinskih sestara bilo bi siromašnije, ali isto tako, da nije bilo i da nema sestrinskog sindikata, medicinske sestre i tehničari imali bi znatno manja materijalna, ali i druga socijalna prava

Potplaćene smo, no usprkos tome, zdravstvena njega i zdravstvena zaštita, vrlo dobro - ako ne i izvrsno - zadovoljava potrebe naših korisnika

INTERVJU **BRANKICA GRGURIĆ**, PREDSDJEDNICA HSS MS-MT -a IZ RADA

I danas uz zakone ne ostvarujemo naša prava, a da nemamo sindikat, pregazili bi nas

Brankica Grgurić, dipl. med. techn., glavna sestra za nadzor nad suzbijanjem bolničkih infekcija u KB-u Sveti Duh, bila je aktivna članica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HSS MS-MT-a) od samoga početka, te je na II. skupštini Sindikata 15. travnja 2016. izabrana za predsjednicu Sindikata iz rada.

„Članovi Skupštine HSS MS-MT-a izrazili su mi povjerenje, a to je za mene velika čast i odgovornost“, kaže Brankica.

Vaša sindikalna priča počela je još početkom 90-ih godina kada je HSS MS-MT osnovala Milena Delak, nekoć glavna sestra KB-a Sveti Duh?

Odmah sam se aktivno uključila u rad Sindikata te bila angažirana na informiranju potencijalnih članova o tome što je strukovni sindikat i koji su mu ciljevi.

Početak rada Sindikata nipošto nije bio lagan, ali je uskoro počeo donositi rezultate. Uz podršku stručne službe koja nas uvijek usmjerava na to kako riješiti problem u praksi, nudila su se i prva rješenja tih problema. Medicinske sestre su to prepoznale (u ostvarivanju svojih prava na plaćen rad) na svojoj plaći i u sigurnijemu radnom mjestu pa je uslijedio i veći odaziv za članstvo u našem sindikatu.

U to vrijeme počeli ste odmah s edukativnim sastancima?

Od samoga početka Sindikat stavlja naglasak na edukaciju članstva pa je tako organizirao mnoge radionice (edukacije), na kojima su se putem neformal-

Imamo argumente za poboljšanje određenih klauzula u sadašnjemu kolektivnom ugovoru. Očekuje nas velik posao, no napraviti ćemo kvalitetne pripreme i s dobrim argumentima ići na pregovore

nih druženja razmjenjivala znanja i iskustva, govorilo se o problemima i tražilo rješenja. Jedna od važnijih edukativnih radionica bila je vezana uz pojam sindikata, što je sindikat i kakva mu je zadaća, što je kolektivno pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora. Tijekom te radionice učilo se o tome kako argumentirano pregovarati, zašto je to važno te što bismo mi kao medicinske sestre kolektivnim ugovorom mogle postići.

Je li i vaš rad na Odjelu neurologije u KB-u Sveti Duh, gdje ste se susretali s mnogim medicinskim sestrama s drugih odjela, na određeni način pridonio jačanju HSS MS-MT-a?

Medicinske sestre najčešće su izražavale zabrinutost zbog loših uvjeta rada koji otežavaju kvalitetno obavljanje posla. Primjerice, jedna medicinska sestra zbrinjava deset teških bolesnika... Nikada nisam imala problema u komunikaciji s kolegama, ljudi su u meni, naime, vidjeli osobu kojoj se mogu povjeriti, reći i lijepe i ružne stvari. Shvatili su da se doista brinem o pravima medicinskih sestara, a ja sam se jednostavno saživjela s problemima sestara u bolnici.

Je li uspjehu Sindikata pripomoglo i to što ste nakratko 2004.-2005. obnašali dužnost glavne sestre Opće bolnice Sveti Duh?

U tom razdoblju, odnosno tijekom obnašanja dužnosti glavne sestre, upoznala sam neke segmente koji su duboko skriveni od nas radnika.

Danas je drukčije?

Danas nailazim na razumijevanje ravnatelja bolnice, prof. dr. sc. Mladena Bušića, prim. dr. med, koji poštuje sve propise, ali kaže da nisu uvijek u mogućnosti ispuniti odredbe Kolektivnog ugovora.

Ali, ja sam vrlo uporna. Naravno da postoje zakoni i propisi, no željela sam osigurati alate kojima ću provoditi određene mjere kako bi radna mjesta bila sigurna. Na primjer, višak sati svojim medicinskim sestrama uspjela sam riješiti temeljem Kolektivnog ugovora, ali su tu ostali otvoreni određeni problemi koji su više od godinu dana na čekanju zbog neodržavanja sjednica Povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora. Cijeli sustav zdravstva šteti na medicinskim sestrama jer jedna medicinska sestra i danas radi za dvije. Nametnuti obračun plaća putem COP-a jedan je od ve-

likih problema koji medicinskim sestrama oduzima vrijeme namijenjeno za skrb o bolesnicima.

Pred vama je, dakle, mnogo posla, pogotovo stoga što živimo u egzistencijalno nesigurnome vremenu?

Medicinske sestre se i danas, u 2016. godini, boje kazni ako traže svoja prava. Kada se pobune, tada ih se, primjerice, više ne raspoređuju na rad u smjenama nego ujutro, a to znači da će medicinska sestra koja bude prebačena u prvu smjenu dobiti manju plaću. To pak znači da joj je upitno plaćanje kredita ili režija.

U svojim nastupima više ste puta posvećivali pozornost naobrazbi medicinskih sestara. I sami ste se dodatno školovali i završili diplomski studij?

Obrazovanje pruža znanje te daje sigurnost i samostalnost u radu. To je važno i u sindikalnim aktivnostima jer onaj tko misli nešto implementirati a nema znanje, neće postići ništa. Uz stručnu kontinuiranu edukaciju važna je i sindikalna edukacija namijenjena sindikalnim povjerenicima, članovima, ali i rukovodstvu sindikata da se usvoje znanja te postignu zadani ciljevi.

Nameće se pitanje priznanja

Moramo raditi s našim članovima, sadašnjim i budućim, osobito s mladim medicinskim sestrama koje vjerojatno ne znaju važnost zadaće sindikata. One često dolaze raditi u bolnicu s određenom predrasudom - zašto bih bila članica sindikata ako imam ista radna prava kao i oni koji nisu članovi!? To nije dobar način razmišljanja

stručne spreme medicinskim sestrama koje se dodatno školuju?

Danas se medicinske sestre dodatno školuju, ali to uglavnom same plaćaju. Završavaju diplomski studij, magisterij, sada će biti i doktorice, a u sustavu zdravstva to se ne priznaje. Sustav želi imati obrazovane medicinske sestre, ali ih ne želi platiti. Svaki dan od nas sestara očekuje se da bismo vješte i posjedujemo stručno znanje, a to isto znanje nam se ne priznaje. Istodobno, poslodavci prikazuju strukturu obrazovanih medicinskih sestara jer je to važno zbog kvalitete, audita i kategorizacija bolnica. Zbog toga sam nezadovoljna jer smatram da profesija medicinskih sestara mora rasti i na stručnoj i na znanstvenoj razini.

Na što će se ubuduće fokusirati rad Sindikata?

Medicinske sestre moraju shvatiti koliko je bitno biti član sindikata jer reprezentativnost nam omogućuje sudjelovanja u odlučivanju, tj. sudjelovanje u pregovorima o kolektivnom ugovoru, donošenju pravilnika i mnogih akata za zaštitu radno-pravnog statusa koje propisuje Ministarstvo zdravstva i Vlada RH.

Moramo raditi s našim članovima, sadašnjim i budućim, osobito s mladim medicinskim sestrama koje vjerojatno ne znaju važnost zadaće sindikata. One često dolaze raditi u bolnicu s određenom predrasudom - zašto bih bila članica sindikata ako imam ista radna prava kao i oni koji nisu članovi!? To nije dobar način razmišljanja.

Drugi važan cilj je osiguranje dobrih uvjeta rada za medicinske sestre, a riječ je zapravo o bolničkim uvjetima. U hrvatskim bol-

Medicinske sestre moraju osvijestiti činjenicu koliko je bitno biti član sindikata jer reprezentativnost nam omogućuje sudjelovanja u odlučivanju, tj. sudjelovanje u pregovorima o kolektivnom ugovoru, donošenju pravilnika i mnogih akata za zaštitu radno-pravnog statusa koje propisuje Ministarstvo zdravstva i Vlada RH

nicama nema dovoljno osoblja, opreme i prostora. Kako medicinske sestre mogu raditi u takvim uvjetima? Zbog neadekvatnih uvjeta sve je više oboljelih od mišićno-koštanih bolesti, u prvo me redu oboljenja kralježnice.

Procjena rizika nameće se kao važno pitanje?

Naša populacija stari, a to znači da će nam biti potrebna kvalitetna zdrava radna snaga kako bismo se mogli brinuti za sadašnje i buduće bolesnike.

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama je istekao, a sljedeće godine istječe i Granski kolektivni ugovor te se HSS MS-MT mora pripremiti za nove pregovore?

Sindikat se ozbiljno priprema za pregovore. Očekuje nas velik posao. S našim članovima, predsjednicom Glavnoga vijeća i stručnom službom našega sindikata napraviti ćemo kvalitetne pripreme i s dobrim argumentima ići na pregovore. Članovi našeg sindikata aktivno će sudjelovati u tim pripremama, i pisanim primjedbama i sugestijama, jer svatko od nas najbolje poznaje nedostatke na svome radnom mjestu a koji se reflektiraju na plaći. Na dvadeset bolesnika, od kojih je u prosjeku deset nepokretnih, radi jedna medicinska sestra koja nema osigurane uvjete za rad. Osim toga, stalno moramo naglašavati nedostatak uvjeta za rad - nedovoljan broj osoblja, prostora i adekvatne opreme.

Zdravstveni sustav bilježi velik nedostatak medicinskih sestara, a jedan od načina za utvrđivanje potrebnoga broja medicinskih sestara je i dokumentacija HKMS-a?

To je jedan od alata za utvrđivanje broja medicinskih sestara u sustavu.

Sudeći prema izvještavanju medija, ispada da su u zdravstvenome sustavu samo liječnici od nacionalnoga interesa?

Svaki čovjek ove zemlje i svaka struka od nacionalnog su interesa. Ako nemamo ljude, tko će graditi Hrvatsku! Medicinske sestre od nacionalnoga su interesa jednako kao i liječnici. I medicinske sestre napuštaju svoja stalna radna mjesta i odlaze u inozemstvo, ne samo zbog niskih primanja, nego i loših uvjeta rada. Moramo raditi na tome da medicinske sestre budu plaćene za svoj rad, da im se prizna status, da dobiju dobre uvjete rada te, sukladno tome, ne žele otići van nego ostanu u Hrvatskoj sa svojim obiteljima. (ir)

NOVA PREDSJEDNICA HSS MS-MT-a **BRANKICA GRGURIĆ**, DIPL. MED. TECHN., GLAVNA SESTRA ZA NADZOR NAD SUZBIJANJEM BOLNIČKIH INFEKCIJA U KB-u SVETI DUH

Jedino što ne toleriram je pogreška u radu čije posljedice trpe pacijenti

Smatrala sam i smatram da je sestrinstvo i profesija i poziv, humano zvanje, a da bismo ga obavljali, moramo imati empatiju, osjećaj za drugog. Na kraju krajeva, i zdrav, a posebno bolestan čovjek to očekuje od nas medicinskih sestara koje se 24 sata brinemo za naše bolesnike. Vrlo često i bolesnicima i njihovoj obitelji mi smo osobe koje im pružaju utjehu i nadu. Iako nas današnji način života, brz tempo rada i veliki obim administrativnih poslova sputava, ipak uspijevamo svima pružiti i pomoć i podršku, kaže Brankica Grgurić, dipl. med. techn., predsjednica Hrvatskoga strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HSS MS-MT) iz rada.

Iz škole na posao

Njezina profesionalna karijera počela je kada je 1979. završila srednju medicinsku školu u Zagrebu i zaposlila se u Klinici za dječje bolesti u Klaićevoj. Rađajući u Klaićevoj Brankica je kao mlada medicinska sestra odlučila promijeniti radno mjesto i početi raditi u jasicama.

„Ubrzo sam shvatila da je to častan i odgovoran posao, ali ne za mene. Željela sam napredovati u struci, stjecati nova znanja i vještine pa sam se vratila u Opću bolnicu Sveti Duh na Zavod za neurologiju. U KB-u Sveti Duh počela je raditi u Jedinici za intenzivnu njegu, ali htjela se i dodatno školovati. Željom za obra-

Aktivna u HUSE-u

Brankica Grgurić bila je aktivna u uredništvu Vjesnika u Hrvatskoj udruzi za sestrinsku edukaciju (HUSE) koja je bila pri školi za medicinske sestre u Mlinarskoj. U to vrijeme radilo se na projektu LEMON (Learning Material On Nursing) te je u rujnu 1997. tiskan 34. broj koji je važan upravo stoga što je objavio prvi dio Lemon paketa - uvod, komunikacija, proces sestrinske skrbi i dokumentacija. To su bile velike promjene u sestrinstvu.

zovanjem i upornošću Brankica je uspjela završiti višu medicinsku školu koja je trajala dvije godine. „Uvijek sam bila pobornica toga da se radom može nešto postići. To je trnovit, dulji i teži put, ali čvršći i bolji, postojaniji. To je i moj životni moto“, odlučna je Brankica. Gospođa Grgurić vodila je neurološku hitnu ambulantu u koju je svakodnevno pristizao velik broj teških bolesnika.

Velika obveza i velika odgovornost

Godine 1995. postala je medicinska sestra za bolničke infekcije na razini bolnice, i to na pola radnog vremena. No, kako je voljela raditi s bolesnicima, to joj je bilo teško prihvatiti, nije znala što će joj taj dio posla donijeti i kako će se snaći s obzirom na očekivanja tromoga sustava koji mnogo traži, nerazumijevanja suradnika i vrlo loših uvjeta rada, a prevencija je ostala i do danas samo administrativni propis.

Imala je, ističe, nesebičnu pomoć glavne sestre bolnice Nade Juzbašić: „Ona mi je otvorila vrata u svijet znanja putem stalnih

edukacija i komunikacije sa suradnicima izvan bolnice. Stjecala sam i sve veću podršku kolegica i ostalih suradnica i tako, zajedno s njima, gradila čvrste temelje kliničke prakse sestre za bolničke infekcije“, priča gospođa Grgurić koja je kraće vrijeme bila i glavna sestra Bolnice - pomoćnica ravnatelja za zdravstvenu njegu.

Danas je na funkciji glavne sestre za bolničke infekcije na razini KB-a Sveti Duh.

Moj odnos s kolegama je dobronamjeran i mislim da posjeduju znanja i vještine koje ugrađujem u sustav ustanove u kojoj radim - ako netko dobro radi, pohvalit ću ga, a kada je riječ o propustima, to ću i reći, ali i raditi na tome da se ti nedostaci saniraju. To je mukotrpan posao jer, unatoč upornosti i pisanim upozorenjima, vrata su mi čvrsto zatvorena. Liderima nedostaje vrijeme koje bi morali dati radnicima kako bi radnik bio zadovoljan, a time se i sva težina posla drukčije sagledava. Svaki čovjek voli čuti zaslužene pohvale“, zaključila je Brankica Grgurić.

Uvijek sam bila pobornica toga da se radom može nešto postići. To je trnovit, dulji i teži put, ali čvršći i bolji, postojaniji. To je i moj životni moto

DR. VESNA BOSANAC, RAVNATELJICA OPĆE ŽUPANIJSKE BOLNICE VUKOVAR I BOLNICE HRVATSKIH VETERANA

Sestre iz vukovarske bolnice 1991. trebale bi biti uzor svim mladim sestrama i tehničarima

Mr. sc. Vesna Bosanac, dr. med. spec. pedijatar, ravnateljica Opće županijske bolnice Vukovar i bolnice hrvatskih veterana, vodila je tu bolnicu i 1991. u najtežim danima Vukovara, tijekom bitke za taj grad u Domovinskom ratu. Za medicinske sestre i tehničare uvijek ima samo riječi hvale, a posebice za sve one koji su, brinući se o ranjenicima, dali nemjerljiv doprinos obrani grada i Hrvatske.

„Ni u suvremenoj medicini liječnici ne mogu raditi bez medicinskih sestara i ostalih suradnika u zdravstvu, a u ratu to je posebno izraženo. U tim teškim vremenima pred nas je stavljen golem zahtjev - u nemogućim uvjetima pomagati ljudima 24 sata dnevno. Medicinske sestre i tehničari dali su pritom izniman doprinos, pogotovo što ih je bilo vrlo malo, tako da je naša glavna sestra Biba teško mogla napraviti raspored od ono malo sestara koje su ostale raditi tako težak i obiman posao, od sestara instrumentarki koje su radile s kirurzima pa do sestara koje su svakodnevno radile na previjanju, njezi, hranjenju ranjenika i bolesnika. Ono što su one učinile zaista je nemjerljiv doprinos u spašavanju života i ljudi. To uvijek naglašavam“, ističe dr. Bosanac.

„Možda“, nastavlja, „same institucije nisu dosad dovoljno prepoznale vrijednost njihova tadašnjeg angažmana. Tako su me, primjerice, prije nekoliko godina, za mandata predsjednika Josipovića, zvali iz njegova Ureda i tražili da im kažem imena nekoliko ljudi koje bi odlikovali za rad u Domovinskom ratu. Rekla sam im da se tu ne može izdvojiti tek nekoliko imena jer smo svi mi zajedno radili pa smo i svi, cijela ratna postava iz vukovarske bolnice, išli na prijem u Ured Predsjednika. Ove se godine Hrvatska liječnička komo-

Naši ranjenici iz rata ne spominju samo liječnike, nego i medicinske sestre koje su im bile kao rođene, a ne samo medicinske sestre

ra u povodu 25. obljetnice silno zauzela za to da dodijeli najviša priznanja Komore liječnicima koji su bili u vukovarskoj bolnici. Isto tako, članice HUMS-a posjetile su Vukovar prije ovogodišnjega Dana sjećanja, održale svoj stručni skup i otkrile posebnu spomen-ploču koju smo postavili u Muzeju kako bi se odalo priznanje svim medicinskim sestrama i tehničarima za vrijeme rata.

Konačno, naši ranjenici iz rata i bolesnici ne spominju samo liječnike, nego i medicinske sestre koje su ih njegovale i koje su im bile kao rođene, a ne samo medicinske sestre. Druga je stvar što javnost malo zna o tome, valjda nije bio dovoljno velik interes novinara da se o tome govori u javnosti. No, svaka sudbina svake naše medicinske sestre mogla bi biti dobar scenarij za film.

Javnost malo zna o nemjerljivu doprinosu medicinskih sestara i tehničara u vukovarskoj bolnici 1991. Ministarstvo prosvjete i športa to bi trebalo uključiti u redovite programe edukacije za sve mlade

Svaka pojedinačna sudbina. Sve su one imale i muževe i djecu za koje nisu znale gdje su ili su znale što se dogodilo, ali su nastavljale i dalje raditi. Nikada neću zaboraviti jednu našu spremačicu kad je saznala da joj je muž poginuo. Isplakala se taj tren i odmah nastavila raditi jer nije imao tko. Svi ljudi koji su 1991. radili u vukovarskoj bolnici dali su izniman doprinos, izlažući vlastiti život, a pogotovo medicinske sestre koje su non-stop bile uz ranjenike. One bi mogle poslužiti kao uzor svim mladim sestrama i tehničarima. O tome treba više govoriti i na studiju i na fakultetu. O svemu tome moralo bi se govoriti više, a Ministarstvo prosvjete i športa to bi trebalo uključiti u redovite programe edukacije za sve mlade“, zaključila je dr. Vesna Bosanac. (zgt)

Prije nekoliko godina zvali su me iz Ureda Predsjednika da im predložim nekoliko ljudi koje bi odlikovali za rad u Domovinskom ratu. Rekla sam im da se tu ne može izdvojiti tek nekoliko imena jer smo svi mi zajedno radili pa smo i svi išli na prijem u Ured Predsjednika

AGNEZA ALEKSIIJEVIĆ, MAG. MED. TECHN., POMOĆNICA RAVNATELJA ZA SESTRINSTVO OŽB-a VUKOVAR, DOPREDSJEDNICA DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA DOMOVINSKOG RATA U VUKOVARU

Usprkos traumama, vrijeme je da progovorimo o ratu

Agnez Aleksijević, mag. med. techn., pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo OŽB-a Vukovar, odnedavno je i dopredsjednica Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru. U Vukovaru je 12. studenoga održana osnivačka skupština Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata, a sudionike skupa pozdravile su glavna sestra Ratne bolnice Vukovar, Binazija Kolesar, ravnateljica OŽB-a Vukovar i bolnice veterana mr. sc. Vesna Bosanac, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara Anica Prašnjak, predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara Slava Šepec, Terezija Farkaš, glavna sestra KB-a Osijek tijekom Domovinskog rata, i predsjednica HUMS-a Tanja Lupieri.

Osnivačka skupština održana je u muzeju Mjesto sjećanja 1991., a za predsjednicu je izabrana Ljerka Pavković, pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo SB-a za rehabilitaciju Lipik, za dopredsjednicu Agneza Aleksijević te za tajnicu Nataša Klaić, medicinska sestra iz Doma za djecu Lipik. Cilj Društva je okupiti sve medicinske sestre i tehničare koji su sudjelovali u Domovinskom ratu, na prvoj crti bojišnice. Ideja za osnivanje Društva potekla je od Agneze Aleksijević, a o tome je, kako kaže, dugo razmišljala.

Da se ne zaborave devedesete

„Prošlo je 25 godina od ratnih događanja, a mi koji smo bili prognani nekako smo se svi skućili i sredili, kako privatno, tako i u svojim mislima i na svojim poslovima. Mislim da je sada, kad smo sabrali misli, vrijeme da kažemo nešto. Prije nisam davala intervjue, nisam imala snage za to. Teško je i mučno prisjećati se tih nemilih vremena. Eto, krsni kum moga sina, koji je bio osam mjeseci u logoru, ne želi ni progovoriti o tome, samo bi znao reći da mu je bilo najteže kad bi ga tukli po tabanima“, govori Agneza Aleksijević koja, prisjećajući se teških trenutaka iz rata, još

U Vukovaru u muzeju Mjesto sjećanja 1991. dana 12. studenoga održana je osnivačka skupština Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata, a cilj Društva je okupiti sve medicinske sestre i tehničare koji su sudjelovali u Domovinskom ratu

Za mene doslovno vrijedi uzrečica o cjeloživotnome obrazovanju

Agneza Aleksijević je rođena Iločanka. U Iloku je završila osnovnu i dvije godine srednje škole tadašnjega usmjerenog obrazovanja, a zatim još dvije godine medicinske srednje škole u Vukovaru.

Onda se, kako je rekla, sretno udala, ali je nakon tri mjeseca počeo rat. Tijekom rata radila je kao instrumentarka na Odjelu kirurgije. Nakon pada grada, bila je u zarobljeništvu te je s ostalima razmijenjena. Poslije mirne reintegracije vratila se u Vukovar, s još samo 12 medicinskih sestara koje su za vrijeme rata radile u vukovarskoj bolnici. No, cijelo vrijeme se školovala i usavršavala.

U Zagrebu je završila višu medicinsku školu. Bila je prva generacija koja je 2000. završila 3. godinu, bakalaureat. Zatim je 2002. završila menadžment u Školi narodnoga zdravlja „Andrija Štampar“, što je završilo samo 25 medicinskih sestara i liječnika. Nakon toga je studirala na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, a onda u Zagrebu kao prva generacija upisala diplomski stručni studij iz menadžmenta u sestrinstvu i diplomirala 2008. U Osijeku na Medicinskom fakultetu magistrirala je sestrinstvo, a trenutačno je na doktorskom studiju iz menadžmenta na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, na 3. godini.

„Za mene doslovno vrijedi uzrečica o cjeloživotnome obrazovanju“, kaže Agneza Aleksijević. Danas, osim što je na dužnosti pomoćnice ravnatelja za sestrinstvo u ŽB-u Vukovar, i to već 17 godina, predaje i mentorica je studentima Veleučilišta „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru gdje drži nastavu iz osnova zdravstvene njege i prehrane.

mo nešto. Prije nisam davala intervjue, nisam imala snage za to. Teško je i mučno prisjećati se tih nemilih vremena. Eto, krsni kum moga sina, koji je bio osam mjeseci u logoru, ne želi ni progovoriti o tome, samo bi znao reći da mu je bilo najteže kad bi ga tukli po tabanima“, govori Agneza Aleksijević koja, prisjećajući se teških trenutaka iz rata, još

jednom vrlo emotivno proživljava sve kroz što je prošla jedva susprežući suze.

„Gotovo svima nama koji smo sudjelovali u Domovinskom ratu od njegova početka do kraja iznimno je teško govoriti o tome, ali zbog budućih naraštaja mi to moramo jer ono što nije zapisano, nije se ni dogodilo“, istaknula je Agneza.

Inicijativu za osnivanje Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru iznijela je pred kolegicama, među kojima su bile Ljerka Pavković, pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo SB-a za rehabilitaciju Lipik, sestra Ljerka Maretić iz Požege, Binazija Kolesar, glavna sestra vukovarske bolnice za vrijeme rata, i sestra Vesna Kljajić, u listopadu prošle godine u Opatiji na Kongresu HUMS-a, i to neformalno, ali njima se ta ideja veoma svidjela.

„Rekla sam kolegici Ljerki da je o Vukovaru mnogo toga rečeno i trebamo ići u druge krajeve Hrvatske. Za početak smo dogovorile jedan stručni skup, simpozij medicinskih sestara i tehničara ‘Da se ne zaborave devedesete - Ivan Klaić Miko’, koji je održan u Lipiku 7. listopada 2016., upravo na dan kada je Miko poginuo. Tada smo dogovorile da ćemo osnovati društvo pri HUMS-u i da ćemo svake godine hodočastiti u neko drugo mjesto gdje je ubijen, nestao ili ranjen naš kolega ili kolegica. To je sjećanje na poginule, nestale i ranjene“, kaže Agneza Aleksijević.

Zdravstveni djelatnici o svemu tome šutjeli su toliko dugo, a o razlozima njihove šutnje gospođa Aleksijević govori: „Ni meni niti mojemu suprugu liječniku nitko nije branio da govorimo o tome. Ali, previše je bolno. Veoma je teško govoriti o tome, pogotovo nama koji radimo. Prije, kad bi mi došli studenti na predavanje, na prvome susretu morala sam ih upoznati s organizacijom rada u bolnici, zatim bih ih provela i kroz muzej te im ispri-

Nakon povratka iz srpskih tranzicijskih koncentracijskih logora, Agneza je ulagala u sebe i svoje znanje, samo da bi zaboravila. To joj je bila terapija

čala priču o ratu. To mi je bilo strašno, stalno sam bila na rubu plača i depresije. Stoga sam bila presretna kada je imenovana voditeljica muzeja jer do tada smo ili sestra Binazija, ili ravnateljica Bosanac ili ja primale grupe i bile vodiči. Svaki put kroz najmanju priču, najmanje sjećanje, bude se teške uspomene.“

A uspomene su, malo je reći, bolne. Agneza Aleksijević je tijekom rata radila kao instrumentarka na Odjelu kirurgije gdje je radio i njezin suprug. No, kad je Vukovar pao, svi koji su se zatekli u gradu našli su se na milost i nemilost okupatora.

„Kad su ušli u grad, nismo se smjeli kretati. Suprug i ja bili smo u nekoj kabini u kojoj bi on malo odspavao kad bi imao vremena jer je bio kirurg. Mogli smo otići samo do WC-a i natrag. Nismo smjeli ni prolaziti blizu ranjenika niti bilo što drugo kad su oni ušli.“

12 veličanstvenih veteranki

Nakon toga uslijedila je evakuacija i progonstvo.

„Iz bolnice smo otišli s ranjeni-

Od 98 prognanih sestara, 45 ih je nakon izlaska iz Vukovara umirovljeno, a samo nas 12 vratilo se u Vukovar

Svake godine hodočastit ćemo u neko drugo mjesto gdje je ubijen, nestao ili ranjen naš kolega ili kolegica. To je naše sjećanje na poginule, nestale i ranjene

ci izašli smo u transporterima. U transporterima je bilo strašno, skućeno, glave su nam bile izubijane jer su nas vozili po makadamu, po poljima, Boga pitaj kuda. Danima me poslije glava boljela. Bila sam u jednom od onih po-

sljednjih šest transportera JNA koji su zaustavljeni u Negoslavcima. Ne volim se toga ni prisjećati. Sreća je što transporter u kojemu smo bili nije imao bravu izvana pa nisu mogli otvoriti vrata i ostvariti svoje prijetnje... Poslije smo se našli u Mitrovici, u vojarni. Tamo smo prespavali, a nakon toga odveli su nas u Dvorove, u Bosnu, gdje smo razmijenjeni“, nastavila je pričati Agneza Aleksijević koja, kako kaže, o svemu tome prije nije htjela razgovarati da ne bi „završila u ludnici“. Nakon povratka iz srpskih tranzicijskih koncentracijskih logora, Agneza je ulagala u sebe i svoje znanje, samo da bi zaboravila. To joj je bila terapija. Ona je bila jedna od 130 medicinskih sestara koje su bile u vukovarskoj bolnici za vrijeme rata (do rata ih je u toj ustanovi bilo 350). Kad su Srbi okupirali grad, 98 medicinskih sestara je zatočeno, protjerano, prognano, a ostale su pričekale „oslobodioce“. Nakon mirne reintegracije Podunavlja, Agneza se s nekoliko drugih sestara vratila u Vukovar i nastavila raditi. „Od 98 prognanih sestara, 45 ih je nakon izlaska iz Vukovara umirovljeno, a samo nas 12 vratilo se u Vukovar. Mogle smo i mi otići u mirovinu, ali nismo. Na žalost, sa sestrama koje su otišle u mirovinu ili rade u Zagrebu odlazi i sjećanje. Možda nas 12 veličanstvenih veteranki uspije napraviti neku knjižicu“, kaže dopredsjednica Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru kojoj je velika želja da se u Društvo učlane što više članova. „Moramo što više kolega animirati da se učlane u Društvo. Nadalje, moramo prikupiti što više svjedočanstava kolegica i kolega iz svih mjesta da od tih svjedočanstava danas-sutra objavimo knjigu ili knjige. Tako će naša svjedočanstva ostati za buduće naraštaje i samo tako sve to neće otići u zaborav.“

Članovi Društva, napominje Agneza Aleksijević, mogu biti sve medicinske sestre, tehničari, ostali zdravstveni djelatnici koji su bili na prvoj crti bojišnice. Članovi mogu biti i oni koji rade i oni koji su u mirovini.

„Danas imamo i bivše medicinske sestre koje su sada pravnice, imamo inženjere radiologije, dakle ljude koji su promijenili profesiju, ali svi su dobro došli u naše Društvo“, zaključila je Agneza Aleksijević te najavila II. simpozij Društva koji će se održati u Karlovcu. (sb)

Odjel kirurgije u podrumu Ratne bolnice u Vukovaru '91.

Moramo prikupiti što više svjedočanstava kolegica i kolega iz svih mjesta pa od tih svjedočanstava danas-sutra objaviti knjigu ili knjige. Samo tako sve to neće otići u zaborav

KATARINA KALENTIĆ, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u Općoj županijskoj bolnici Vukovar

Moramo mijenjati mišljenje ljudi da će se netko drugi izboriti za njihova prava

Katarina Kalentić, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u Općoj županijskoj bolnici Vukovar, zaposlila se kao medicinska sestra 2008. u toj bolnici u kojoj je i rođena. Za sindikalni aktivizam, ističe, motivirana je još od kraja srednje škole: „Kad sam polagala stručni ispit nakon završetka škole, prvi sam put pročitala Ustav RH. Morali smo proučiti Ustav i zakone prije nego što počnemo raditi. To mi se učinilo vrlo zanimljivim. Uvidjela sam, prema zakonima u kojima se malo tko može snaći, kolika imamo prava, a kolike obveze. Kad sam počela raditi, starija kolegica Ružica Đurić, koja mi je bila mentorica u radu, zainteresirala me i za rad u HSS MS-MT-u u kojemu je bila predsjednica naše podružnice.“

Kad je stigla nesretna 1991., otac Katarine Kalentić ranjen je na Trpinjskoj cesti te su mo-

Dugo nismo primili božićnicu, ali će je ove godine biti, i to 1.250 kn, i regres. Na područjima koja su skupa za život svaka kuna dobro dođe, a Vukovar je jedan od najskupljih gradova s obzirom na cijene i primanja

rali otići iz Vukovara. Ne voli se prisjećati tog razdoblja, a dodaje da ni njezin otac ne želi govoriti o ratu. Napominje kako je tužna činjenica da svi koji su iz Vukovara imaju nekoga tko je ili ranjen ili poginuo u ratu.

Katarina je djetinjstvo provela u Zagrebu i Samoboru gdje je pohađala osnovnu školu, a zatim je upisala Školu za medicinske sestre u Vinogradskoj u Zagrebu, ali su se njezini roditelji 1999. odlučili vratiti u Vukovar pa je školovanje nastavila u gradu na Dunavu.

„Kad su mi se roditelji vratili u Vukovar, imala sam 16 godina i nisam bila presretna zbog preseljenja. S vremenom ovaj grad vratio se tamo gdje mu je i mjesto - u moje srce. Više ne želim otići iz njega. Pokušali su nam iščupati korijenje, ali ne damo se mi tako lako, opet puštamo korijenje i ne želimo bježati“, govori ponosno

Katarina.

Iako su neplaćeni prekovremeni sati velik problem u mnogim zdravstvenim ustanovama, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a OŽB-a Vukovar kaže da ih kod njih nema: „Kod nas prekovremenih sati nema, pomno se prati da satnica bude točna, tome se pridaje osobita pozornost.“ Jednako tako, naglašava da njezina podružnica Sindikata nema problema ni s Upravom bolnice.

Zaposlenici se Katarini Kalentić javljaju uglavnom kad je riječ o nekom materijalnom davanju - božićnici, regresu i slično:

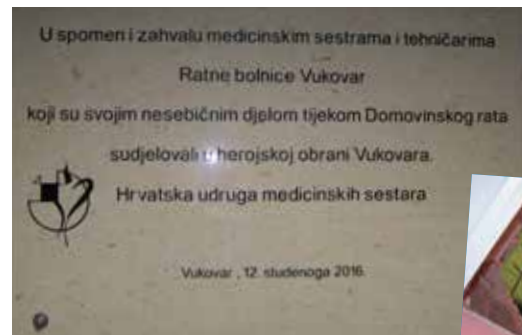
„Dugo nismo primili božićnicu, ali će je ove godine biti, i to 1.250 kuna, i regres. Na područjima koja su skupa za život svaka kuna dobro dođe, a Vukovar je jedan od najskupljih gradova s obzirom na cijene i na primanja.“

U sljedećoj, 2017. godini, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a OŽB-a Vukovar namjerava, ističe, više animirati ljude za sindikalni rad.

„Moramo mijenjati mišljenje ljudi da će se netko drugi izboriti za njihova prava“, zaključila je Katarina Kalentić. (sb)

Predsjednica vukovarske podružnice HSS MS-MT-a za sindikalni se rad zainteresirala još pri kraju srednje škole, a ističe kako je trenutačno najvažnije animirati ljude za sindikalni rad

VUKOVAR

Katarina Kalentić, Agneza Aleksijević i Ružica Đurić

RUŽICA ĐURIĆ, veteranka i članica Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru, dugogodišnja predsjednica podružnice HSS MS-MT-a OŽB-a Vukovar

Morala sam ostati 1991. jer da smo svi pobjegli, tko bi se brinuo za ranjene i bolesne

Kad 18. studenoga u Vukovar dođe cijela Hrvatska, meni je srce puno. Kolegicama govorim da nemaju pojma koliko mi to znači. Nismo zaboravljeni. Prisjećamo se tragedije Vukovara, a onda dolaze Božić i Nova godina“, kaže Ružica Đurić, medicinska sestra na Pedijatriji OŽB-a Vukovar, koja je tijekom opsade grada radila u ratnoj bolnici, u nezamislivim uvjetima. Nakon pada Vukovara bila je zarobljena i prognana, a poslije mirne reintegracije vratila se u Vukovar gdje je opet počela raditi. Od 2000. godine puna je četiri mandata bila predsjednica podružnice HSS MS-MT-a. Njezina priča je, poput mnogih priča iz Vukovara, traumatična i teška.

Ili svi ili nitko!

„Podrijetlom sam iz Berka pokraj Vukovara, a kad sam završila srednju školu u Vinkovcima, zaposlila sam se, udala i nastanila u Vukovaru gdje živim od 1980. Suprug je prije početka rata radio u Kombinat u Borovo. Počelo se šuškat o ratu, a mi mladi nismo ni znali što je rat, sve nam je to bilo nepojmljivo... Kad su

počela prva granatiranja, moja su djeca s ostalom djecom preko Crvenog križa otišla na more, no kad su se vratili sredinom kolovoza, počeo je pravi rat. Uslijedilo je granatiranje grada svaki dan i noć. Jednu noć bilo je osobito strašno - radila sam noćnu smjenu, a kad sam se ujutro vraćala kući počela je pucnjava, rafali su me pratili do kuće. Dotrčala sam sva zadihana i izbezumljena i zatekla muža i djecu na stepenicama jer nismo imali podrum u koji smo se mogli skloniti. Shvatila sam da je situacija i više nego ozbiljna i da se moram pobrinuti za obitelj. Susjedi su počeli bježati, a ja sam muža molila da izvede djecu iz grada, a ja ću ostati raditi, no on mi je rekao: 'Ili svi ili nitko!' Objasnila sam mu da moram ostati raditi jer, ako svi napustimo bolnicu, tko će se brinuti za ranjene i bolesne. Tako smo svi ostali. Poslije sam razmišljala o tome kako bih se osjećala da se mojoj djeci nešto dogodilo zbog moje odluke, kako bih uopće hodala po svijetu“, govori Ružica Đurić.

Kad je s obitelji ostala u Vukovaru, odlučila se za pomoć obra-

titi doktorici Bosanac, ravnateljici tadašnjega Zdravstvenog centra Vukovar:

„Zamolila sam dr. Bosanac da dovedem djecu u bolnicu jer više nisam mogla raditi brinući se o tome što im se može dogoditi. Ona je to odobrila. Došli smo, suprug se odmah uključio u radni vod u bolnici, ja sam radila svoj posao, a djeca su bila u skloništu. Muž je uskoro bio mobiliziran i otišao na prvu crtu bojišnice.“

Izlazak ranjenika iz bolnice

Radila sam na Odjelu pedijatrije, s još jednom kolegicom. Samo nas dvije mogle smo dolaziti na posao. Časne sestre radile su jutarnju smjenu, do 14 sati, a kolegica i ja svaki dan drugu i treću smjenu, od 14 do 6 sati ujutro. Međutim, na Kirurgiji je trebalo više medicinskih sestara pa su na Pedijatriji ostale raditi samo časne sestre, a nas dvije prebačene smo da radimo s ranjenicima. I moj suprug bio je ranjen, 10. studenoga dobio je geler u glavi, imaga i danas, pa je doveden u bolnicu“, prisjeća se Ružica Đurić.

Kad su pripadnici JNA i četni-

ci ušli u grad i u bolnicu, gospođi Đurić prišao je stanoviti Bogdan, koji je do početka rata radio kao portir u bolnici, ali početkom rata prešao je na četničku stranu: „Prolazio je kroz podrum bolnice i promatrao ljude da vidi koga sve poznaje. Kad me vidio, rekao je: 'Gde si, bre, misliš da sam crko, da su me ubili?!' Nakon što su ušli u bolnicu, skupila sam se uz svoju djecu. Svi smo se bojali. Onaj dan kad je počela evakuacija, otišla sam u prostoriju u kojoj su bili ranjenici i podijelila im tablete protiv bolova, iako zapravo više nikakvih lijekova nije bilo.“

Rekli su nam da ranjenici koji mogu hodati sami ili uz pomoć medicinskih sestara izađu iz skloništa u dvorište bolnice, a teške ranjenike iznijet će vojnici JNA.

Prst sudbine

Moj suprug, koji je imao geler u glavi, s tim da smo mu skinuli zavoj i kamuflirali ranu, došao je iz skloništa s jednim prijateljem, ranjenikom, vani. Taj mu je prijatelj govorio da ide s njim pa će nekako do Zagreba. Suprug je ostao razgovarati sa mnom, a u međuvremenu ovaj je već otišao, nije ga htio čekati, a do danas nije pronađen... Vjerojatno bi i moj muž nestao da je tada izašao s njim.“

Ružica Đurić s djecom i mužem završila je u zarobljenstvu, u Mitrovici. Uslijedilo je progonoštvo tijekom kojega je s mužem i djecom bila u Bjelovaru.

Nakon mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja, vratili su u Vukovar 1. veljače 1998. godine.

„Doktorica Vesna Bosanac pozvala me da radim u bolnici, a poslije su došle još neke moje kolegice pa je bilo lakše. Muž se s djecom iz Bjelovara vratio u Vukovar dvije godine poslije, 2000. Dobili smo stan, a sada smo i kuću kupili.“

Podružnica HSS MS-MT-a u vukovarskoj je bolnici osnovana 1999. godine.

„Prvi predsjednik podružnice bio je jedan kolega koji uopće nije bio sindikalno aktivan pa sam 2000. ja postala predsjednica podružnice. I eto, tu sam dužnost obnašala četiri mandata, a kako mi je Katarina Kalentić bila ili potpredsjednica ili tajnica, ona je izabrana za novu predsjednicu podružnice.“

Ružica Đurić danas je članica Društva medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru. (ir)

INTERVJU **VILIM RIBIĆ**, PREDSEDNIK VELIKOG VIJEĆA NEZAVISNOG SINDIKATA ZNANOSTI I PREDSEDNIK MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

Ako je Plenković zagovornik dogovora, doći će do rješenja

Vilim Ribić, predsjednik Velikog vijeća Nezavisnog sindikata znanosti i predsjednik Matice hrvatskih sindikata, smatra da je do kraha u pregovorima i nepotpisivanja dogovorenog i usuglašenog teksta Sporazuma između Vlade i sindikata o plaćama javnih i državnih službenika došlo zbog toga što „vlast nije u stanju voditi politiku koja odgovara radnim ljudima i zato što pogoduje privilegiranim slojevima društva“. I dalje je, smatra Ribić, na djelu neoliberalna dogma koja je u posljednjih sedam godina istjerala stotine tisuća Hrvata iz zemlje. To se vidi u stalnom smanjenju javne potrošnje i nedavno provedenoj poreznoj reformi.

„Ova vlast, baš kao i prethodna, ne smatra pravnu državu vriednošću, nego preprekom za realizaciju oktroirane politike iz Bruxellesa kojoj su u fokusu deficit, dug i kreditni rejting na štetu proizvodnje i zapošljavanja.“

Izjavljivali ste da su Vladini pregovarači pokušali izigrati sindikate, prevartiti ih u pogledu vraćanja duga za 2016. Kako?

Sve u vezi s visinom plaća za 2017. godinu mi smo dogovorili i sindikati su to htjeli potpisati. Međutim, Vlada je bez prethodnoga dogovora preko noći pokušala u tekst novog Sporazuma ugraditi odredbu o poništenju naših potraživanja za 2016. godinu a da zauzvrat nije htjela ispregovarati odredbe kojima bi se očuvala cijena rada medicinskih sestara, učitelja, socijalnih radnika, znanstvenika i drugih javnih službenika u godinama nakon 2017. Napisali su odredbu prema kojoj bi ispalo da smo se mi sami odrekli potraživanja za 2016. go-

dinu, što bi značilo da smo cijelo vrijeme lagali ljudima da to potraživanje postoji. Bez članova Sindikata čelnici se toga ne mogu odreći.

Vitalni je interes naših sindikata očuvati relativnu cijenu rada, tj. vrijednost naših plaća u odnosu na druge sektore u društvu. To znači da je nužno ugovoriti rast plaća najmanje kao rast koji prati porast prosječne plaće u privredi. Naše plaće ponovno propadaju u odnosu na druge i nema dogovora s Vladom ako nema volje da se to spriječi. Upravo je taj izostanak volje Vlade pravi uzrok pucanja pregovora.

Nije li dogovor za 2017. možda bio pretežak za proračun?

Kad je riječ o 2017. godini, bilo bi korektno da su nam htjeli vratiti 6 posto od početka nove godine, što iznosi 1,8 milijardi. Za vrijeme pregovora zbog odbija-

i plaćenoga PDV-a, taj iznos za 2017. godinu zasigurno nije neki veliki teret za državni proračun.

Tomislav Čorić, ministar rada i mirovinskog sustava, izjavio je da je upitna pravna narav dokumenata, odnosno Sporazum?

Zar netko misli da je 2009. Sporazum potpisan bez Vladine recenzije, odnosno recenzije pravnih stručnjaka, te da su 2011. rađene izmjene i dopune toga sporazuma bez pravnih stručnjaka?! To je čista izmišljotina da bi se stvarao pritisak na sindikate jer treba isplatiti druge prioritete politike. Ne postoji pravni problem u vezi sa Sporazumom, nego problem političkoga utjecaja na pravosuđe. Sporazum je valjan i ne možemo odustati od svojih potraživanja bez privole naših članova.

Izjavili ste da ministar rada i mirovinskog sustava Tomislav Čorić i drugi ministri nisu kreatori te pre-

Nisu, ali su na nju pristali. Iza svega stoji netko u Vladi viši po rangi od ministara koji su s nama sjedili za stolom, a u pravnom smislu iza toga stoji njihov pravni savjetnik koji već godinama destruiira socijalni dijalog. On stvara strah od pravnih ishoda pregovora sa sindikatima, a ministri se ne usuđuju ništa ugovarati. Ta je osoba savjetovala podvalu i konflikt.

Zašto mislite da bi sastanak sindikalnih predstavnika javnih službi s premijerom Plenkovićem bio bolji za pregovore ako u njegovo ime već pregovaraju njegovi ministri?

Plenković je na vlast došao s programom koji je naišao na odobravanje građana ove zemlje. Nakon destrukcije Zorana Milanovića, kidanja svih komu-

nikacijskih kanala, Plenković je govorio o društvenoj integraciji i dijalogu, govorio je o suradnji svih dijelova društva.

Ako je on zagovornik dogovora, doći će do rješenja. Sindikati su bili skloni dogovoru i kompromisu, dokazali smo to i konkretnim činom, za razliku od druge strane koja je postavila nemoguć zahtjev sindikatima.

Na primjer?

Htjeli su da potpišemo da Sporazum o osnovici za 2016. nije valjan, čime žele reći da su sindikati godinama lagali svojim članovima. Plenković to mora čuti kako bi procijenio tko mu govori istinu, ministri ili mi. Premijer mora jasnije odgovoriti hoće li će nas primiti i pokušati riješiti problem na tragu vrijednosti koje zagovara.

Na temelju čega ste zaključili da predsjednik Vlade RH nije dobio cjelovitu informaciju o pregovorima?

Premijer je dobio informacije iz jednog izvora, a to su njegovi ljudi, koji se moraju dokazati kao uspješni pregovarači, izvršitelji zadatka - ugovoriti sa sindikatima što manje plaće. To im nije jednostavan posao. Kako ga nisu obavili, moraju objasniti premijeru. To su mu objasnili na način koji nas dezavuirao. Zato njihovi izvještaji racionalnom premijeru ne mogu biti jedini oslonac. Ako je Plenković doista sklon dijalogu kao sadržaju a ne pozici, onda će nas primiti brzo.

Što ćete tražiti u nastavku pregovora ako do toga dođe?

Spremni smo na nastavak pregovora, a tražimo ono što smo i tražili, nećemo poništiti sporazum i dugove koje Vlada ima za 2016. O tim dugovima možemo razgovarati samo u kontekstu rasta plaća za 2018. i kasnije.

Prema nekim vašim izjavama, ako ne dođe do dogovora sa sindikatima, državu bi to stajalo od 4 do 7 milijardi kuna. Umjesto rasta plaća od 6 posto, sindikati bi onda, navodno, tražili 13,4 posto, a neki mediji spominju čak i 23 posto?

Rast plaća za svaki mjesec u 2016. od 13,4 posto, koliko iznosi potraživanje, je 4 milijarde kuna, a 23 posto znači 7-8 milijardi kuna. Znamo mi u sindikatima da je to nemoguće pa smo predložili da se vratimo na osnovicu za 2016. To je izdrživo za proračun. Mislimo da je to skroman zahtjev.

Što ako ne dođe do nastavka pregovora i ako se problem ne riješi do 26. siječnja?

Iza svega stoji netko u Vladi viši po rangi od ministara koji su s nama sjedili za stolom, a u pravnom smislu, to je njihov pravni savjetnik koji već godinama destruiira socijalni dijalog, a ministri se ne usuđuju ništa ugovarati. Ta je osoba savjetovala podvalu i konflikt

Vitalni je interes naših sindikata očuvati relativnu cijenu rada, tj. vrijednost naših plaća u odnosu na druge sektore u društvu. To znači da je nužno ugovoriti rast plaća najmanje kao rast koji prati porast prosječne plaće u privredi

Krećemo s drugim aktivnostima.

Možda štrajkom?

Vidjet ćemo što članovi sindikata kažu na to.

Stječe se dojam da je RH zapravo odustala od suverenosti u svakom pogledu, pa tako i u zaštiti radničkih prava?

Sve do krize naši su sindikati bili partner i potpisivali su mnoge ugovore sa svim dosadašnjim vladama. Međutim, od krize naovamo imamo tri vlade koje slijepo provode ekonomsku doktrinu iz Bruxellesa, čiji je cilj bio obračun s javnom potrošnjom. To je program zbog kojega je cijela Europa zastala, siromaštvo i nezaposlenost eksplodirali, a povećale se nejednakosti koje razaraju Europu. Cijeli je kontinent u rukama financijskog i multinacionalnog kapitala koji cijedi i malo i srednje poduzetništvo jednako kao radnike.

Je li posljedica toga dezintegracija Europe?

Da, upravo tako. Već se dogodio Brexit (engleski radnici su glasovali za izlazak iz EU jer EU doživljavaju kao uniju kapitala), jačaju ekstremno desne snage i proces disolucije Europske unije. Europljani su nezadovoljni, mladi su bez posla, ništa se ne događa. Kod nas je posljedica toga višegodišnji pad BDP-a, uništa-

vanje javnih servisa građana i masovno iseljavanje stanovništva. Od takve politike ograđuje se danas i MMF. Jedino Europska komisija nastavlja na isti način. I s njom poslušne hrvatske vlade. Hrvati su i ovaj put pokazali, kako je već davno govorila povjesničarka Nada Klaić, da su izvršni slugi i loši gospodari.

U oktroiranoj ekonomskoj politici u kojoj Vlade ne mogu korijenom tečaja jačati konkurentnost gospodarstva nego u tom cilju moraju smanjivati plaće i poreze, samo su sindikati ozbiljna prepreka takvoj politici. Stoga se sindikate mora demonizirati. Milanović je to radio putem svojih medijskih ispostava, a sada i HDZ radi isto. Iako sam navikao na laži i podmetanja iz politike i medija, nije to nimalo ugodno. Posljednjih sedam godina na sličan način reagiram na nepravdu i promašaje ekonomske politike, ali nema pomaka.

Nakon utvrđivanja reprezentivnosti sindikata, nastaviti će se pregovori za TKU. Što očekujete u tim pregovorima?

Zadržavanje svih prava iz TKU-a i novo uređenje prijevoza. Također, u sklopu TKU-a očekujem ponovni razgovor o plaćama i osnovici.

Očekujete li doista kakav pomak u plaćama s obzirom na to da vam

vladajući upućuju da nema novca?

Iako je točno da nema novca sada nakon što su već sav novac razdijelili onako kako su to u Vladi htjeli, nekorektno je kada govoriti da nema novca. Da su htjeli drukčije, novca bi bilo i za javne i državne zaposlenike. Novca bi bilo da je kreatorima proračuna stalo ne samo do načela pravne države i pravnih obveza, nego i do moralne obveze države prema 800 tisuća ljudi, da im je stalo do socijalnog mira i vjerodostojnosti vlastite države i Vlade.

Tereti koje dosadašnji sporazum nosi za državni proračun poznati su već dvije godine. Niti jedna Vlada nije ništa rezervirala za tu potrebu, iako je rast BDP-a prisutan već pune dvije godine. Novca ima i moglo ga je biti da je Vlada vodila korektnu i odgovornu politiku. Novca ima i u budućim godinama za ono što sindikati traže. Naime, za 2018. i godine koje slijede planiraju rast BDP-a po nominalnoj stopi iznad 4 %. To znači takav priliv sredstava u proračun da naše zahtjeve u tim godinama mogu realizirati kao od šale, samo ako to budu htjeli.

Što je s GSV-om? Ne vidi se naznaka dijaloga Vlade i socijalnih partnera. Premijer Plenković već je jednom sjedio u GSV-u. Hoće li opet?

Dijalog je u GSV-u počeo. Očekujem nastavak. Za sada je situacija u tom smislu bolja nego za vladavine SDP-a.

Često putujete u Bruxelles. Zašto?

Da. Jednom do dva puta mjesečno na jedan do dva dana. Naime, član sam Europskog ekonomsko-socijalnog odbora, što je određena vrsta europskog parlamenta civilnog društva. Ima 350 članova i čine ga sindikati, poslodavci i nevladine udruge. (ir)

Sindikati su bili skloni dogovoru i kompromisu, za razliku od druge strane koja nam je postavila nemoguć zahtjev – potpisati da Sporazum o osnovici za 2016. nije valjan. Plenković to mora čuti da bi procijenio tko mu govori istinu, mi ili ministri, a ako je doista sklon dijalogu kao sadržaju a ne pozici, onda će nas primiti brzo

Onaj tko ne provodi ugovore, tko podmeće odredbe koje nisu dogovorene, zapostavlja javni sektor, taj ugrožava interes RH. Interese Hrvatske ugrožavamo ako se ne brinemo o medicinskim sestrama, liječnicima i učiteljima

INTERVJU MILAN KUJUNDŽIĆ, MINISTAR ZDRAVSTVA

Ne možemo očekivati čuda s novcem kojim trenutačno raspolažemo

Razgovarao Ivica Radoš

U zdravstvenome sustavu velik je nedostatak medicinskih sestra i tehničara, čak oko 12.500. Neki odlaze u mirovinu, a u posljednje vrijeme i sve je više zahtjeva za odlazak u inozemstvo. Kako mislite riješiti taj problem a da pacijenti ne trpe?

Kad me pitaju što je najvažnije u zdravstvenome sustavu, uvijek odgovaram da su najvažniji ljudi i njih će biti najteže sačuvati. Sve drugo, unatoč tome što imamo mnogo problema, bit će lakše riješiti. U tom smislu trebat će tražiti rješenja koja nisu laka. Mlade ljude zanima kvalitetniji život, bolja zarada. U ovome trenutku hrvatska država nema novca da bi se moglo povećati njihove plaće, iako smo svjesni da ih treba povećati kako bi mladi ljudi ostali.

Koeficijent za plaće medicinskih sestra je premalen, to je, kolokvijalno rečeno, crkavica. No, sljedeće godine mora se potpisati kolektivni ugovor?

Sljedeće godine trebati ispregovarati startnu osnovicu za plaće i koeficijente i potpisati kolektivni ugovor zaposlenika u javnim službama. Novca ima koliko ima pa će biti potrebno kompromisno rješenje. Nije riječ o tome koliko bi ljude u zdravstvu trebalo platiti, nego koliko će ih se moći platiti a da pritom ne idemo dalje u zaduživanje, da nam djeca ne ostanu u dugovima do vrata. Apeliram na sve strane da pristupe dogovorima uvažavajući granice mogućega, ne radeći deficit.

Kako riješiti problem manjka medicinskoga osoblja, posebno u sredinama izvan velikih centara (Zagreba, Rijeke, Splita...), odnosno po otocima i u pasivnim krajevima?

To je velik i važan problem i na tome će morati poraditi i država i lokalna uprava, odnosno vlasnici domova zdravlja i bolnica. S državne razine, dakle Ministarstva, mogu reći da smo već počeli iznalaziti rješenja kako osigurati povoljnije kredite za

Sljedeće godine trebati potpisati novi kolektivni ugovor zaposlenika u javnim službama, a novca ima koliko ima pa će biti potrebno kompromisno rješenje. Nije riječ o tome koliko bi ljude u zdravstvu trebalo platiti, nego koliko će ih se moći platiti a da pritom ne idemo dalje u zaduživanje

stambeno zbrinjavanje medicinskog osoblja. Nadalje, s lokalnom razinom i Ministarstvom državne imovine moramo razmotriti kako jednostavnije doći do gradilišta na kojima bi ljudi mogli povoljnije graditi kuće te kako dobiti ili otkupiti stanove po prihvatljivijim uvjetima.

Je li vaš tim već obavio dubinska snimanja i analize položaja medicinskih sestra i tehničara?

Načelno, imamo informacije o tome što se događa. To trenutačno nije velik problem. Sada imamo zadovoljavajući broj medicinskih sestra i tehničara, ali, isto tako, nije potrebno biti veliki prognostičar pa zaključiti kako će države EU u sljedećih pet do sedam godina zbog izrazitoga manjka osoblja u zdravstvu nuditi vrlo dobre uvjete hrvatskim liječnicima i sestrama da dođu raditi kod njih. To je taj veliki val

koji se iza brda kotrlja. Znači, u ovome trenutku to nije tako velik problem, ali nam slijedi val izlaska mladih ljudi iz Hrvatske u zemlje EU, pa čak i dalje.

Hrvatska komora medicinskih sestara (HKMS) ne pušta sestre u inozemstvo. Tvrdi se da njihovo školovanje nije u skladu s normama EU, odnosno da medicinske sestre u zapadnoeuropskim državama imaju veći fond sati. Tako ispada da naše medicinske sestre nisu dovoljno educirane?

O tome sam već razgovarao s HKMS-om. Mi u Hrvatskoj u prvome redu na svim razinama moramo naučiti razgovarati, uvažavati drukčije mišljenje i biti tolerantni. I naravno, uvijek pokušati zajednički iznaći rješenja a da se pritom dijametralno ne suprotstavljamo. Jedino zajedništvom i modelom uvažavanja argumenata možemo nešto po-

stići. S druge strane, ne možemo pobjeći od regulative EU. Ulaškom u EU prihvatili smo pravila igre u kojima su bile i mogućnosti određenih zemalja EU da se uvaži argument naših sestara, no, nova regulativa apostrofira manjak školskih kod sestara koje su završile srednju medicinsku školu. Mislim da na tom tragu iznalazimo rješenje. Tu je problem za dvije generacije, a odnosi se na stažiranje kojega nije bilo i na tom ćemo tragu iznaći rješenje.

Mnoge medicinske sestre same se školuju, međutim, sustav ne prepoznaje njihovu ambiciju i ne vrednuje im znanje?

Ne možemo ignorirati trud i novac mladih ljudi koji su uložili u sebe. Određeni broj mladih ljudi završio je trogodišnji i petogodišnji studij a pritom nisu nagrađeni, odnosno u sistematizacijama ne postoji prostor gdje bi takvi ljudi bili plaćeni za svoj rad. Tim se problemom svakako moramo pozabaviti, ali organizirano. Pitanje je koliko, s jedne strane, zdravstveni sustav to može platiti, a s druge, kolika je potreba za takvim ljudima. Na primjer, takvih ima na Rebru, ali ih nema u Varaždinu. Treba omogućiti da ti ljudi prijeđu u neku drugu ustanovu gdje će sistematizacijom biti predviđena takva radna mjesta. U svakom slučaju, treba prepoznati da ti ljudi imaju stručnu spremu i da, simbolički govoreći, dobiju koju kunu više od onih koji se nisu dodatno školovali.

Odjeli u bolnicama su preopterećeni, a medicinskim sestrama ne plaća se višak odradenih sati. Kako mislite ispraviti tu nepravdu?

To trebaju riješiti uprave bolnica, dakle upravna vijeća i ravnatelji. To se ne može riješiti s državne razine. Mi smo zemlja u kojoj se u svemu zauzimamo za decentralizaciju, a kad nastane problem, onda bismo ga vratili da ga netko drugi riješi. Dakle, to će trebati riješiti planiranjem potreba i izvršenosti posla, boljom organizacijom i mogućnošću limita.

Hoće li doći do spajanja nekih bolnica, ukidanja nekih domova zdravlja i slično?

Prije nekoliko dana u Ministarstvu sam razgovarao s ekspertima Svjetske banke jer je Hrvatska preuzela obvezu da će zdravstveni sustav držati financijski stabilnim. Zdravstveni sustav u ovome trenutku nije stabilan, a jedan od oblika i financijske stabilnosti i bolje učinkovitosti je

racionalnost u smislu manje potrebe za skupim alatima, manje potrebe za dežurstvima itd. pa se kao rješenje nameće financijsko povezivanje bolnica. To ne znači da ćemo zatvarati bolnice, nego će dvije ili tri bolnice koje su, primjerice, jedna od druge udaljene 20 do 30 kilometara, podijeliti djelatnosti - u jednim će se obavljati kirurške djelatnosti, u drugima nekirurške, a nema ni potrebe da na oba mjesta dežuraju ginekologija i pedijatrija itd. Time se ne postiže samo ušteda, nego i bolja kvaliteta. To su modeli koje moramo prihvatiti. To nosi vrijeme. Bolnička mreža nastajala je prije stotinu godina, sada su jednostavno druga vremena.

No, u zdravstvu je novca uvijek malo?

Postoje dvije kolone, priho-

di i rashodi. Prihodi su u ovome trenutku nezadovoljavajući. U sustavu zdravstva trenutačno manjkaju dvije milijarde kuna. Sa svim ovim što smo rekli, gdje postoje druge mjere koje će se poduzimati i gdje će se postići ne samo uštede nego i pomoći u organizaciji i kvaliteti, može se eventualno uštedjeti pet posto. Na žalost, medicina na godišnjoj razini poskupi pet posto. Dakle, ne možemo očekivati pozitivna čuda s novcem kojim trenutačno raspolažemo. Mi Hrvati po glavi za zdravstvo izdvajamo 750 eura jer ne možemo više, Slovenci 1500 eura, a od Austrije pa dalje od 3000 do 6000 eura. Slikovito rečeno, mi u ovome trenutku za novac koju imamo pružamo mnogo veću razinu zdravstva nego što je za očekivati. Ne zaostajemo znatnije za zapad-

nim zemljama. Teško je objasniti ljudima iz EU da mi s toliko malo novca uspijevamo održavati zdravstveni sustav, a uspijevamo zahvaljujući entuzijizmu pojedinaca i ljudi koji rade u sustavu. Često se zaboravlja da vrhunski hrvatski liječnici i medicinske sestre u Hrvatskoj rade za deset puta manju plaću a da pritom poslovnih ponuda imaju na sve strane. Nitko ne prepoznaje žrtvu i davanje tih ljudi. O tome se ne govori. Brojni ljudi koji rade u sustavu medicine itekako sada mogu dobiti unosne ponude.

Hoće li doći do poskupljenja dopunskog zdravstvenog osiguranja?

U ovome trenutku Vlada to ne razmatra, međutim, pošteno govoreći, ovi brojevi o kojima sam govorio, ako BDP ne bude rastao i ako ne bude veća zaposlenost,

Vlada RH imat će u vidu trenutak porasta BDP-a, što će vjerojatno omogućiti porast plaća pri ugovaranju novoga kolektivnoga ugovora. BDP je rastao tijekom 2015. i 2016. i to je dobro, ali otvara i brojne probleme koji su u fazi pregovora

morat će se tražiti rješenje. Mi nemamo pravo zaduživati našu djecu da bi oni eventualno za deset godina zbog dugova doslovce ostali bez zdravstvenoga sustava. Dakle, da treba otvoriti dijalog svih nas Hrvata, razmotriti što ćemo dalje ne namećući ovakva ili onakva rješenja, ali i ne zatvarajući oči i ne zabijajući glavu u pijesak. Točno je da treba sačuvati zdravstveni sustav za sve, ali za financijske oblike morat ćemo tražiti rješenja.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti veliko je opterećenje, liječnici dnevno pregledaju i po 80 pacijenata?

Točno je da su liječnici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti preopterećeni. Jedna od prvih mojih izjava kao ministra je da je u primarnoj zdravstvenoj potrebnog žurno zaposliti otprilike 200 timova. Tih 200 timova bi raste-retilo veliku opterećenost, smanjilo rizik pogreške te pridonijelo kvaliteti. Pa ne može jedan čovjek jednako kvalitetno dnevno pregledati 80 ili 40 pacijenata. Ako ih pregledam 40, onda brojne lijekove i uputnice neću napisati jer ću imati vremena. Tih 200 timova trebalo bi biti ušteda a ne trošak. Kad je riječ o podjeli na liječnike koncesionare i liječnike u domovima zdravlja, za razumjeti je i jedne i druge. Nema velike razlike u broju pacijenata i kvaliteti obavljenog posla, no jedni imaju osjetno veće plaće od drugih.

Hoće li se dodjeljivati još koncesija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti?

Sada moramo sačuvati domove zdravlja jer oni nisu samo servis pružanja primarne obiteljske medicine, oni su mnogo širi i važniji. Nepravde i prema jednim i drugima treba ispravljati,

bolje provoditi kontrole, treba zaposliti još ljudi, a u ovome trenutku nećemo smanjivati nikakvim ishitrenim potezima. Obaviti će se analiza, a više sam puta rekao da ja nisam revolucionar niti čovjek koji koristi riječ reforme jer je Hrvatima reformi dosta kroz povijest. Treba strpljivo izanalizirati prednosti i mane jednoga oblika i popravljati stvari. Sada nećemo u potpunosti ugasi domove zdravlja, ali razmatrat će se svi oblici kako bismo redefinirali sustav. Morat će se redefinirati i koncesije, ne može se samo otići i više ne sudjelovati u dežurstvima i slično. Izmjena zakona o zdravstvenoj zaštiti i pravilnika u ravnopravan položaj treba dovesti i koncesionare i one u domovima zdravlja.

Mnogi Hrvati rade u inozemstvu a u RH koriste zdravstvene usluge. To ide na račun poreznih obveznika, zar ne?

Time ćemo se morati pozabaviti u sustavu HZZO-a, odnosno u financijskom sustavu. Slovenci su to obavili prije nekoliko godina i dobro su to riješili. Dakle, ne treba izmišljati toplu vodu, nego uzeti dobre primjere i napraviti slično. U Hrvatskoj, prema neslužbenim informacijama, stotinjak tisuća ljudi koristi zdravstveni sustav a u njega ne uplaćuje ništa, iako nisu socijalni slučajevi. Zараđuju dobro ili u Hrvatskoj ili u inozemstvu, a mi koji uplaćujemo u zdravstveni sustav zapravo plaćamo i njima. To je također velik problem koji će se morati otvoriti i žurno rješavati. Dakle, ako oni dođu izvana i plate stomatologa ili bilo koju drugu zdravstvenu uslugu, u redu. Ali, ako rade i izdvajaju za zdravstveni sustav u Irskoj ili Njemačkoj i tamo dobro zarađu-

ju a ovdje koriste resurse zdravstvenoga potencijala, onda to nije pošteno.

Tijekom ljeta u Hrvatsku uđe milijune turista. Mnogi koriste naš zdravstveni sustav, a država to ne zna adekvatno naplatiti?

Nedavno sam razgovarao s veleposlanikom Austrije, a on je rekao da hrvatski zdravstveni sustav izvrsno funkcionira ljeti jer su brojni građani Austrije izrazito pohvalno govorili o našem zdravstvenom sustavu u priobalju i na otocima. Znači, uza sve teškoće, sustav funkcionira vrlo dobro pa ga treba sačuvati i poboljšati.

Naplate naših zdravstvenih usluga dolaze u oblicima osiguranja stranih državljana. Mi te usluge jeftino naplaćujemo, ni približno onoliko kolika je njihova stvarna vrijednost, tako da će u tom smislu trebati otvoriti zakonski i financijski dijalog o tome kako to bolje izregulirati i primjerenije naplatiti.

Informatizacija u zdravstvenome sustavu funkcionira kada je riječ o receptima, ali nije tako i s uputnicama. Zašto sustav nije jedinstven?

Na žalost, zbog nedostatka novca to se do sada nije napravilo, iako je prijeko potrebno. Trebalo bi izdvojiti oko 100 milijuna kuna da se taj problem riješi, ali na duge staze to bi se isplatilo.

Imate li neku poruku za čitatelje Glasnika?

Nedavno je održan prvi hrvatski kongres transplantacijske medicine, a u isto vrijeme u istome hotelu, Internacionalu, bio je i kongres liječnika i kongres sestara. Hrvatska je u transplantacijskoj medicini prvak svijet, već pet-šest godina, što nam služi na

ponos i o čemu se malo zna. Više sam puta pred medicinskim sestrama izjavio kako taj uspjeh nije uspjeh samo hrvatskih liječnika, nego i medicinskih sestara, tehničara i svih službi koje pomažu pri takvim zahvatima. Bez medicinskih sestara i tehničara zdravstveni sustav ne postoji. Oni su važna sastavnica koju se ne može mjeriti. Zato je važno zadržati visoku razinu stručne, moralne, humane i humanitarne komponente. Sustav treba sačuvati i njegovati, a ljudi pritom trebaju biti nagrađeni za svoj rad, naravno, uvažavajući taj nesretni ekonomski trenutak i godine recesije koje su nas unazadile.

Medicinske sestre, liječnici i tehničari dali su golem doprinos u Domovinskomu ratu, no mnogi nisu ostvarili svoja prava?

Oni svoja prava mogu ostvariti kao i svi drugi branitelji, njihov status nije nimalo drukčiji. To nije problem. Uvijek je dobro biti organiziran, a brojni su to već izrealizirali.

Bivše su se vlade obvezale da će plaće zaposlenika u javnim službama rasti bude li rastao BDP, što se i dogodilo. Hoće li Vlada RH ispoštovati potpisano?

Vlada RH imat će u vidu trenutak porasta BDP-a, što će vjerojatno omogućiti porast plaća pri ugovaranju kolektivnoga ugovora za sljedeću godinu. Taj problem postoji od 2009. godine kada je Vlada RH potpisala ugovor sa sindikatima javnih službi: ako tijekom tri uzastopna kvartala BDP raste 2 i više posto, plaće će se povećati. To je za sada predmet razgovora. Na sreću, BDP je rastao tijekom 2015. i 2016. To je dobro, ali otvara i brojne probleme koji su u fazi pregovora.

I vi ste u pregovaračkom timu Vlade RH sa sindikatima javnih službi. Zašto su propali pregovori u vezi realizacije Sporazuma o osnovici za plaće u javnim službama?

Postoji formalna obveza Vlade RH koja je nastala u određenom trenutku, ali sada će trebati uvažiti realne mogućnosti hrvatske države i financijsko stanje.

Naš zdravstveni sustav dobro funkcionira s vrlo malo novca, a u tome uspijevamo zahvaljujući entuzijazmu pojedinaca i ljudi koji rade u sustavu. Vrhunski hrvatski liječnici i medicinske sestre rade za deset puta manju plaću a pritom poslovnih ponuda imaju na sve strane

LJILJANA SAMBOL, PREDSDJEDNICA POVJERENSTVA HSS MS-MT-a ZA ZAŠTITU NA RADU

Zaštita na radu - Procjena rizika

Zaštita života i zdravlja radnika jedna je od ključnih aktivnosti Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara. U tu svrhu osnovano je Povjerenstvo zaštite na radu te se na razini sindikata na tu temu organiziraju razni seminari za sindikalne povjerenike i povjerenike radnika za zaštitu na radu. Dana 23. studenoga 2016. održan je seminar „Izradimo zajedno Procjenu rizika“.

Procjena rizika definirana je Pravilnikom o izradi procjene rizika (NN112/2014). To je opći akt koji obvezuje poslodavca, radnike i radničke predstavnike i Odbor za zaštitu na radu. Stručna je podloga za sve zakonske obveze i odluke poslodavca o organizaciji radnog vremena i korištenju odmora - osobito za posebno osjetljive skupine radnika, za noćne i smjenske radnike, odluke koje se odnose na redovno radno vrijeme, prekovremeni rad, stanku, dnevni, tjedni i godišnji odmor, odluke s posebnim uvjetima rada i dr.

Pravilnikom je procjena rizika definirana kao postupak koji provodi poslodavac za sve poslove koje za njega obavljaju radnici i osobe na radu kojom se utvrđuje razina opasnosti, štetnosti i napora u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u vezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac mora procjenjivati sve rizike, za sve poslove koje radnici obavljaju za njega te procjena mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima i naporima. Obvezan je provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su: sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava teškoće zbog dugotrajnije izloženosti

Procjena rizika definirana je Pravilnikom o izradi procjene rizika (NN112/2014), a riječ je o općem aktu koji obvezuje poslodavca, radnike i radničke predstavnike te Odbor za zaštitu na radu

Poslodavac mora procjenjivati sve rizike, za sve poslove koji radnici obavljaju za njega ta procjena mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima i naporima

pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje (čl. 51. ZZR-a) U mnogim ugovorima o radu, uz poslove koji su popisani ili opisani u poglavlju Ugovora o radu, vrlo je rašireno ugovaranje obveze radnika da obavlja i „druge poslove prema uputi poslodavca“ koji se pri procjeni rizika „zabavljaju“ te tako nisu ni procijenjeni, a ni osposobljavanje za rad na siguran način nije zakonito provedeno ako se ne temelji na procjeni rizika. Na temelju rezultata procjene koja udovoljava svim propisanim zahtjevima poslodavac mora primijeniti sve potrebne mjere zaštite i sigurnosti. Rezultat procjene je spoznaja o vjerojatnosti nastupa rizika i veličini štetne posljedice. Rizici moraju biti procijenjeni, a poslodavac mora podacima iz čl. 5. i 6. Pravilnika dokazati da je procijenio rizik. Dok nema procjene rizika, poslodavac ne može urediti pitanja u vezi s organizacijom rada koja se sukladno čl. 26. stavku 1. Zakona o radu uređuju Pravilnikom o radu, a niti može zaštititi život i zdravlje radnika, što

Okvirna Direktiva 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu, uz to što se bavi preventivnim službama, propisuje više temeljnih načela kao smjernica za države članice EU

mu je obveza i iz članka 28. ZOR-a. Nažalost, u većini zdravstvenih ustanova Procjene rizika se jednostavno kopiraju od drugih, odnosno ne procjenjuju na radnome mjestu radnika.

Poslodavac je obavezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke odnosno metode kako bi spriječio i smanjio izloženost radnika utvrđenim rizicima te otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalnih bolesti ili bolesti u vezi s radom te na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju zaštitu na radu. Okvirna Direktiva 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti

i zdravlja radnika na radu, uz to što se bavi preventivnim službama, propisuje više temeljnih načela kao smjernica za države članice EU. Iz Direktive proizlazi da je prevencija sklop multidisciplinarnih aktivnosti koje tvore skladnu cjelinu i koje se moraju baviti svim čimbenicima koji mogu utjecati na zdravlje i sigurnost, i to na sljedećim područjima:

- zdravlje na radu;
- sigurnost;
- industrijska higijena i toksikologija;
- ergonomija;
- psihosocijalno okruženje i organizacija rada.

Uvjeti rada ne smiju biti štetni za zdravlje i nema ograničenja obveza koje se odnose na sigurnost (osim slučajeva više sile) te nisu ograničeni samo na izbje-

gavanje nesreća na radu ili profesionalnih bolesti već podrazumijevaju angažman u svim čimbenicima koji imaju kratkoročan i dugoročan učinak na zdravlje.

U prevenciji rizika na radu sudjelovanje radnika u odlučivanju je i nužnost i pravo kako bi argumentirano očuvali svoje zdravlje.

Poslodavac se ne može osloboditi odgovornosti za štetu koja je uzrokovana propustima u procjeni rizika neovisno o tome je li je izradio sam ili je taj posao povjerio ovlaštenoj osobi. Uz pozitivne pravne propise na nacionalnoj i razini EU, važna je i kontinuirana edukacija te angažman radnika iz područja zaštite zdravlja na radu, njihovih predstavnika i sindikata, kako bi i taj interes radnika/članova mogli zastupati.

INTERVJU TANJA LUPIERI, MAG. MED. TECHN., PREDSJEDNICA HRVATSKE UDRUGE MEDICINSKIH SESTARA

Položaj medicinske sestre u društvu odražava položaj žene u tom istom društvu

Tanja Lupieri, mag. med. techn., članica HSS MS-MT-a, glavna je sestra za edukaciju u KB-u Sveti Duh i predsjednica Hrvatske udruge medicinskih sestara (HUMS), a za predsjednicu Udruge izabrana je na skupštini 18. ožujka 2016. godine.

U ožujku ove godine izabrani ste za predsjednicu HUMS-a. Koja je vaša vizija daljnjega rada HUMS-a?

Ponosna sam na svoj izbor jer sam članica Udruge od 1988. godine kada sam se zaposlila u KB-u Sveti Duh. Biti izabrana za predsjednicu naše najstarije nacionalne udruge medicinskih sestara i tehničara velika je odgovornost kako prema našem članstvu, tako i prema sestrinstvu kao profesiji jer kao stručna udruga zastupamo promicanje interesa medicinskih sestara i tehničara u Republici Hrvatskoj. Moja vizija rada HUMS-a, uz zastupanje stručnih interesa medicinskih sestara, je suradnja s vladom, nadležnim ministarstvom, komorom te institucijama i sustavima u kojima su zaposlene medicinske sestre i tehničari. Nadalje, suradnja sa stručnim udrugama i sindikatima u cilju donošenja uredbe Vlade kojom bi se osiguralo priznavanje stupnja obrazovanja te u skladu s tim dodijeliti odgovarajući koeficijenti.

Poznato je da je u proteklih dvadesetak godina putem preddiplomskih i diplomskih, stručnih i sveučilišnih studija sestrinstva te doktorata znanosti velik broj medicinskih sestara završio određeni stupanj obrazovanja, a isto tako, mnoge od njih još uvijek nisu dobile odgovarajuće radno mjesto, koeficijent niti pla-

U našem društvu položaj medicinske sestre nije zadovoljavajući, vrednovanje njihova rada je nisko, a ponovno moram istaknuti apsurd s kojim živimo - dopušta se dodatno obrazovanje medicinskih sestara, a pritom za njih ne postoji i/ili se ne prepoznaje potreba u pružanju zdravstvene skrbi

ću. Medicinske sestre uložile su velik trud i novac u obrazovanje koje im je omogućeno, a sada u zdravstvenome sustavu nisu prepoznate ili su nepotrebne.

Svjetska istraživanja pokazala su da je veći udio sati skrbi te veći apsolutni broj sati skrbi po danu, koji su kod pacijenta obavljale prvostupnice sestrinstva, povezan s kraćim boravkom u bolnici i nižom stopom infekcije urinarnoga trakta i gornjega gastrointestinalnog krvarenja, nižom stopom upale pluća, srčanog udara i nižom stopom neuspjeha u oživljavanju. Veći udio sati skrbi prvostupnica sestrinstva za pacijente također je povezan s nižom stopom upale pluća, srčanog udara ili zastoja, odnosno neuspjeha u oživljavanju, a koji su definirani kao smrt od upale pluća, šok ili srčani arrest, krvarenje iz gornjeg probavnog trakta, sepsa ili duboka venska tromboza.

Dakle, viša razina obrazovanja medicinskih sestara ne poskupljuje zdravstveni sustav, nego putem navedenih poboljšanja ishoda skrbi izravno utječe na državno gospodarstvo i financije.

Pri HUMS-u je osnovano Društvo medicinskih sestara i tehničara Domovinskog rata u Vukovaru. HUMS je postavio spomen-ploču kojom je zahvalio kolegicama iz Ratne bolnice Vukovar na doprinosu u Domovinskom ratu, što

je hvale vrijedno. Tko se toga dosjetio?

Posebno sam ponosna na naše 28. stručno Društvo HUMS-a koje je osnovano 25 godina nakon herojske obrane Vukovara - grada heroja. Od završetka Domovinskog rata bilo je pokušaja njegova osnivanja, ali sada se ideja realizirala stvaranjem Društva uz veliku podršku Hrvatske udruge medicinskih sestara.

Treću godinu zaredom Dan sjećanja na žrtve Vukovara Hrvatska udruga medicinskih sestara obilježava organiziranim posjetom Vukovaru - gradu heroju. U subotu, 12. studenoga 2016. godine, oko 120 medicinskih sestara i tehničara, članova Hrvatske udruge medicinskih sestara iz cijele Hrvatske, okupilo se u Vukovaru. Posjetu su se pridružile predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara Slava Šepec i predsjednica Glavnoga vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara Anica Prašnjak. NU povodu 25. obljetnice herojske obrane grada, Hrvatska udruga medicinskih sestara daruje spomen-ploču kao znak zahvalnosti svim medicinskim sestrama i tehničarima Ratne bolnice Vukovar koji su svojim nesebičnim djelom tijekom Domovinskog rata sudjelovali u herojskoj obrani grada. Spomen-ploča postavljena je u muzeju

Mjesto sjećanja 1991., a otkrile su je medicinske sestre Binazija Kolesar i Agneza Aleksijević koje su tijekom Domovinskog rata radile u bolnici.

Hrvatska udruga medicinskih sestara namjerava postaviti spomen-ploče u sve bolnice u kojima su medicinske sestre nesebično sudjelovale u zbrinjavanju ranjenika u Domovinskom ratu prema mjestu održavanja simpozija „Da se ne zaborave devedesete“, a sljedeća je Opća bolnica Karlovac.

Doprinos medicinskih sestara i tehničara tijekom Domovinskog rata nije dovoljno naglašen. Što HUMS namjerava učiniti da se to ne zaboravi i hoćete li ustrajati na organizaciji društva na razini cijele Hrvatske?

Društvo je osnovano upravo stoga da upozorimo na velik doprinos medicinskih sestara i tehničara u Domovinskom ratu. Organizirano je na razini cijele države tako da je u Izvršnom odboru predstavnik iz svake županije u RH, aktivni sudionik Domovinskog rata. Prvi sastanak Izvršnog odbora održan je 16. prosinca 2016. u Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu. Prvi simpozij Društva održat će se na 6. kongresu HUMS-a s međunarodnim sudjelovanjem od 15. do 18. lipnja 2017. u Opatiji, a 2. simpozij „Da se ne zaborave devedesete“ u Karlovcu u listopadu 2017.

Važno je istaknuti da se članovi Društva ispunjavanjem pristupnice učlanjuju u HUMS, s time da na pristupnici navedu da žele biti članovi Društva medicinskih

sestara i tehničara Domovinskog rata, a postoji mogućnost da se učlane i drugi zdravstveni radnici ili pravne osobe kao podupirući članovi HUMS-a. Sve informacije mogu dobiti u Središnjem uredu ili na web stranici hums@hums.hr.

Što mislite o današnjem položaju medicinskih sestara u hrvatskom društvu?

Položaj medicinske sestre u društvu odražava položaj žene u tom istom društvu. U našem društvu položaj medicinske sestre nije zadovoljavajući, na što nas upozoravaju nisko vrednovanje njihova rada, nepriznavanje stupnja obrazovanja, odlazak u inozemstvo itd. Ponovno moram istaknuti apsurd s kojim živimo, a to je da se dopušta obrazovanje medicinskih sestara od preddiplomske do doktorske razine, a pritom za njih ne postoji i/ili se ne prepoznaje potreba u pružanju zdravstvene skrbi! U prilog tome govore višegodišnja istraživanja u naprednim društvima kojima je dokazana povezanost između više razine obrazovanja

medicinskih sestara i niže stope smrtnosti.

Nadalje, medicinske sestre obrazovanjem, osim znanja, podižu i vlastito samopouzdanje te osviještenost utjecaja kako na ishode liječenja, tako i na sigurnost pacijenata u zdravstvenome sustavu.

U jednom od ovogodišnjih brojeva Sestrinskoga glasnika objavljeno je zanimljivo istraživanje provedeno u KBC-u Osijek o predrasudama prema medicinskim tehničarima. Postoje li u tradicionalističkom hrvatskom društvu još uvijek predrasude prema medicinskim sestrama, općenito?

Medicinske sestre su jedna od skupina za koju su formirana mnoga stereotipna mišljenja i predrasude. Jedan od faktora koji utječe na formiranje predrasuda i stereotipnog mišljenja je nedovoljno definiran pojam medicinske sestre. Ponekad široj javnosti nije poznato kakva sve znanja i vještine ona treba posjedovati i kolika je raznolikost poslova koje mora obavljati u svakodnevnom radu. Osim znanja i vješti-

Dajemo svesrdnu podršku Sindikatu u nastojanju da nam osigura bolje plaće jer je to jedan od najvažnijih čimbenika koji bi mogao zaustaviti odlazak medicinskih sestara u inozemstvo

na, medicinska sestra treba biti asertivna, empatična i brižna. U poimanju uloge medicinske sestre u društvu važno je i kako je ta uloga prikazana u medijima. Mediji nas prikazuju senzacionalistički negativno i na negativan način iznose kompetentnost medicinskih sestara. Sve to govori u prilog činjenici da takav medijski prikaz utječe na sliku koju javnost stvara o medicinskim sestrama.

Mnoge medicinske sestre odlaze u inozemstvo. Kako to spriječiti?

Priznavanjem njihove stručne spreme, stupnja obrazovanja, povećanjem plaća i novim zapošljavanjem. Medicinske sestre SSS, a isto tako i medicinske sestre višeg stupnja obrazovanja odlaze tražeći bolje uvjete i bolje vrednovanje svoga rada.

Određeni broj medicinskih sestara radi na sebi, dodatno se školjujući i educirajući, ali ne napreduju u zdravstvenome sustavu. Kako to objasniti? Zar je ambicija grijeh?

U našem zdravstvenom sustavu imamo različite razine obrazovanja medicinskih sestara, od medicinskih sestara SSS, prvostupnica sestrinstva, diplomiranih medicinskih sestara, magistri sestrinstva i doktora znanosti. Najveći je broj medicinskih sestara SSS koje rade na poslovima koji zahtijevaju višu razinu obrazovanja. Na rukovodećim mjestima su medicinske sestre prvostupnice, a trebale bi biti diplomirane medicinske sestre ili magistre sestrinstva. Nije lako školovati se uz rad jer to zahtijeva i znatne materijalne troškove koje si mnoge kolegice ne mogu priuštiti. Sigurna sam da bi velika većina medicinskih sestara upisala i završila prvostupništvo kad bi mogle prikupiti novac za to te osigurati izostanak s posla za potrebe nastave.

Uvjeti rada u hrvatskim zdravstvenim ustanovama su katastrofalni. Kako ih poboljšati?

Ne bih se složila s ocjenom da su katastrofalni. Uvjeti rada su različiti, negdje bolji, a negdje lošiji. Kolegice se žale da ih je premalo, da nemaju sav potreban

materijal za zdravstvenu njegu... Nažalost, mi nemamo utjecaja na promjenu uvjeta rada i nadoamo se da će na tom području HSS MS-MT dati svoj doprinos i izboriti se za bolje plaće i uvjete rada. Dajem podršku Sindikatu u nastojanju da nam osigura bolje plaće jer je to jedan od najvažnijih čimbenika koji bi mogao zaustaviti odlazak medicinskih sestara u inozemstvo.

Naglasak u djelovanju HUMS-a je stručno usavršavanje. Kakvi su vam planovi u tom smislu?

Sljedeće godine organiziramo 6. kongres Hrvatske udruge medicinskih sestara s međunarodnim sudjelovanjem koji će se održati od 15. do 18. lipnja 2017. u Opatiji. Na Kongresu će sudjelovati svih 28 stručnih društava HUMS-a organizirajući vlastite simpozije. Naša stručna društva su naše bogatstvo na koje smo ponosni i koji su snaga naše Udruge. Nadamo se da će nam se pridružiti i samostalne stručne udruge koje okupljaju medicinske sestre i tehničare, predstavnici HKMS-a, HSS MS-MT-a, Ministarstva zdravstva, znanosti i obrazovanja, branitelja. Sve vas pozivamo na kongres koji će ponuditi mnoštvo kvalitetnih stručnih sadržaja iz različitih područja koja pokrivaju naša stručna društva, a sve na jednome mjestu, što je zaista prava rijetkost. Uz organizaciju stručnih skupova, aktivni smo i u obilježavanju Dana sestrinstva i ostalih važnih datuma putem 35 podružnica na teritoriju cijele RH.

Dvput godišnje prikupljamo donacije i dijelimo darove štićenicima Lobar-grada. Stručna Društva organiziraju domaće, regionalne i međunarodne kongrese, simpozije, konferencije, tečajeve i radionice kojih je na godišnjoj razini oko 60. Od središnjih događanja organiziramo tradicionalni posjet Vukovaru u studenome, sudjelovanje na konferenciji EFN-e i ICN-a i mnoga druga stručna događanja.

Važno je istaknuti da nam je cilj i publiciranje priručnika te izrada smjernica za dobru sestrinsku praksu. (zgt)

Viša razina obrazovanja medicinskih sestara ne poskupljuje zdravstveni sustav, nego putem poboljšanja ishoda skrbi izravno utječe na državno gospodarstvo i financije

ČLANOVI PREDSEDNIŠTVA

Jagoda Budiša - Stomatološka poliklinika
Biserka Cvitković - Klinika za dječje bolesti
Silvana Ganza - KBC Split
Robert Ivšak - KBC Sestre milosrdnice
Vesna Jurković - OB Slavonski Brod
Brankica Marušić - DZ Valpovo
Sanja Odić - PB Vrapče
Marijana Smolčić - HSS MS-MT
Marica Stanić - KBC Osijek
Dajana Subić - Zadar

V. SAZIV NADZORNOG ODBORA:

Joško Bilić - ZHM Splitsko-dalmatinske županije
Ružica Đurić - OB Vukovar
Stjepan Oštarjaš - Bolnica Klenovnik
Sandra Pedišić - Klinika za ženske bolesti i porode Petrova
Nataša Zaninović - DZ Zagreb - centar
 Nakon konstituiranja članova nove Skupštine sindikata, uslijedio je izbor za predsjednika Sindikata. Kandidati za izbor predsjednika sindikata u razdoblju 2016. - 2020. bili su: **Brankica Grgurić** (KB Sveti Duh), **Vesna Jurković** (OB Slavonski Brod), **Vladimir Staneković** (Klinika za tumore) i **Vlasta Vuković Hoić** (OB Varaždin).
 Skupština Sindikata glasovanjem je izabrala Brankicu Grgurić za novu predsjednicu Sindikata u razdoblju 2016. - 2020.
 Predsjednici Sindikata 2012. - 2016. **Vlasti Vuković Hoić**, kao i svim dosadašnjim predsjednicima podružnica kojima je mandat istekao, zahvaljujemo na doprinosu i radu, a novim predsjednicima podružnica želimo uspješan rad.

Izborna skupština Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara

U Hrvatskoj obrtničkoj komori 15. travnja 2016. godine održana je Izborna skupština Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara. Nakon podnošenja i usvajanja Izvješća o radu 2012. - 2016. predsjednice Sindikata Vlaste Vuković Hoić, pristupilo se raspuštanju IV. saziva Glavnog vijeća i Nadzornog odbora te je konstituiran novi saziv Skupštine Sindikata, V. saziv Glavnog vijeća i V. saziv Nadzornog odbora.

ČLANOVI V. SAZIVA GLAVNOG VIJEĆA:

Zagreb i Zagrebačka županija:
Ljerka Armano, Petra Vrbnjak, Nataša Zaninović
 Krapinsko-zagorska županija: **Zoran Šinjak**
 Sisačko-moslavačka županija: **Davorka Marinić**
 Karlovačka županija: **Anka Magdić**
 Varaždinska županija: **Ivana Lončar**
 Koprivničko-križevačka županija: **Ljiljana Sambol**
 Bjelovarsko-bilogorska županija: **Nermin Serdarević**
 Primorsko-goranska županija: **Tomislav Matošić**
 Ličko-senjska županija: **Josip Pezelj**
 Virovitičko-podravska županija: **Anica Car Marković**
 Požeško-slavonska županija: **Nela Petrović**
 Brodsko-posavska županija: **Zdravko Miletić**
 Zadarska županija: **Dragana Čupić**
 Osječko-baranjska županija:
Drago Ackerman, Harolt Placento
 Šibensko-kninska županija: **Silvana Deković**
 Vukovarsko-srijemska županija: **Gordana Kucljak**
 Splitsko-dalmatinska županija:
Iris Marin Prižmić, Mladenka Vujević
 Istarska županija: **Suzana Rossmannith**
 Dubrovačko-neretvanska županija: **Ivan Večerin**
 Međimurska županija: **Dijana Farkaš**

U ROVINJU OD 24. DO 29. SVIBNJA 2016. ODRŽANI 20. SINDIKALNO-SPORTSKI SUSRETI

Igre okupile 720 sudionika, najbolji Puljani i Brođani

Sindikalno-sportski susreti zaposlenika u zdravstvu, 20. po redu, u organizaciji HSS MS-MT-a i Sindikata zaposlenika u zdravstvu Hrvatske te pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja, održani su ove godine od 24. do 29. svibnja u Turističkome naselju Amarin u Rovinju. Igre su okupile 720 sudionika, zdravstvenih djelatnika, članova sindikata, a održana su natjecanja u malom nogometu, košarci, rukometu, odbojci, bo-

čanju, odbojci na pijesku, trčanju, kuglanju, stolnom tenisu, potezanju konopa te gađanju iz puške i pištolja. Najbolji ukupni rezultat s 246 bodova imali su zdravstveni djelatnici Opće bolnice Pula. Drugo mjesto pripalo je natjecateljima Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ iz Slavonskog Broda, koji su osvojili 161 bod, a treći najbolji rezultat imali su natjecatelji KBC-a Sestre Milosrdnice iz Zagreba s osvojenim 121 bodom. Sindikalno-sportski susreti zapo-

slenika u zdravstvu 2017. godine održat će se u Zatonu (Zaton Holiday Resort) od 17. do 21. svibnja. Organizatori su Sindikat zaposlenika u zdravstvu Hrvatske (SZZH) i Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HSS MS-MT). Osim natjecanja iz ekipnih i pojedinačnih sportova, susreti 2017. bit će i sportsko-zabavni i sindikalno-stručni jer će u sklopu događanja biti organizirana i tribina na aktualne teme. (ir)

UKUPNI PLASMAN		
Naziv ustanove	Mjesto	Ukupno bodova
1 Opća bolnica Pula	Pula	246
2 OB "Dr Josip Benčević"	Slavonski Brod	161
3 KB "Sestre milosrdnice"	Zagreb	121
4 PB Vrapče	Zagreb	100
5 OB Varaždin	Varaždin	84
6 SU Bronhi	Šibenik	79
7 OB Dr Ivo Pedišić	Sisak	45
8 Opća bolnica "Dr.T.Bardek"	Koprivnica	34
9 Opća bolnica Zabok	Zabok	28
10 PB Rab	Rab	14
11 OB Virovitica i ZDRAVSTVO VIROVITICA	Virovitica	7
12 ZHM Zagreb	Zagreb	7

NA OVOGODIŠNJIM SINDIKALNO-SPORTSKIM SUSRETIMA ZAPOSLENIKA U ZDRAVSTVU NATJECATELJICE IZ OB-a 'DR. JOSIP BENČEVIĆ' IZ SLAVONSKOG BRODA POJAVILE SU SE U MAJICAMA S OTISNUTIM LIKOM POKOJNE MEDICINSKE SESTRE **BOŽANE LEVOJEVIĆ**

Ove su Igre za našu Božanu!

Na ovogodišnjim Sindikalno-sportskim susretima zaposlenika u zdravstvu, održanim od 24. do 29. svibnja u Turističkom naselju Amarin u Rovinju, koje svake godine organiziraju HSS MS-MT i Sindikat zaposlenika u zdravstvu Hrvatske, natjecateljice iz Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ iz Slavonskog Broda pojavile su se u majicama s otisnutim likom pokojne medicinske sestre Božane Levojević.

Božana je bila sportašica te dugogodišnja organizatorica i koordinatorica igara za podružnicu HSS MS-MT-a u Slavonskom Brodu, a ovogodišnje sportske igre bile su prve bez omiljene kolegice koja je preminula u siječnju 2016.

Božana i njezina kolegica Marija Šafranjević prijašnjih su se godina redovito natjecale u boćanju te na sportskim sindikalnim igrama kao par postizale zavidne rezultate.

Njih su dvije tri godine zaredom, od 2013. do 2015., osvajale zlatnu medalju iz boćanja. Slavonke na sindikalnim sportskim igrama u dramatičnim su završnicama pobjeđivale Dalmatkinje, čime su pridobile i velike simpatije kolegica s juga Hrvatske.

Božana je radila kao medicinska sestra za nadzor bolničkih infekcija u OB-u „Dr. Josip Benčević“ u Slavonskom Brodu, a njezina suigračica u boćanju Marija Šafranjević radi u Objedinjenom hitnom bolničkom prijemu OB-a „Dr. Josip Benčević“.

Iznimno aktivna u HSS MS-MT-u, Božana je bila i članica Glavnog vijeća Sindikata, a njezina je uloga u slavonskobrodskoj sindikalnoj podružnici bila nezamjenjiva.

Neumorna organizatorica sindikalnih igara, na kojima je često za različite discipline bila i sutkinja, na sindikalnim prosvjedima kao veliki borac za pravdu i socijalnu jednakost često je nosila transparent: Želimo bolji život!

Natjecateljice iz Slavonskog Broda na ovogodišnjim su igrama nosile majice s likom preminule kolegice odajući joj tako počast te ističući koliko im nedostaje. (ir)

Sportašica, dugogodišnja organizatorica i koordinatorica igara za podružnicu HSS MS-MT-a u Slavonskom Brodu, na sindikalnim je prosvjedima kao veliki borac za pravdu i socijalnu jednakost često nosila transparent: Želimo bolji život!